

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 9

V Celovcu, dne 28. februarja 1952

Cena 1 šiling

Deset dni zapora

V našem listu smo prinesli poročilo o napadu na škofa Antona Vovka v Novem mestu. Škof Anton Vovk je bil na poti, da blagoslovi dne 20. januarja 1952 v fari Stopiče nove orgle.

Na kolodvoru v Novem mestu je škofa Vovka in generalnega vikarja Kimovca napadla gruča ljudi, ga tam psovala, bila in končno polila z gorljivo tekočino in zažgala. Medtem ko se je škofu posrečilo, da se je rešil svojega gorečega plašča, je prišel goreti kolar in je tako škof dobil hude opekline na vratu in se sedaj zdravi v ljubljanski bolnici. To so gola dejstva. Škof je bil kot predstavnik Cerkve na službenem potovanju napaden in hudo ranjen.

Vsako bi pričakoval, da bo vsaj sedaj po storjenem dejanju, ki je državi ogromno škodilo na ugledu, poseglo vmes sodišče in poiskalo krivce in jih primerno kaznovalo.

Kaj se je zgodilo? Po „Slovenskem poročevalcu“ posnemamo pōtek sodniškega postopka „ljudskega sodišča“ v Novem mestu. Skoraj dobi človek pri prebiranju tega poročila vtis, da je le malo manjkalo, da ni „ljudsko sodišče“ proglasilo glavnega krivca za heroja in postavilo škofa na zatožno klop. Medtem ko je jasno dokazano, da se napada ni udeležila posamezna oseba, marveč cela gruča ljudi, v vsej sodniški obravnavi o tem dejstvu ni bilo govora. Značilno za ta proces je tudi dejstvo, da ne škof in ne generalni vikar kot glavna prizadeta nista bila klicana kot prič. Izbrani napadalec pa je bil od ljudskega sodišča obsojen reči in piši na deset dni zapora in to pogojno za eno leto, to se pravi: če tekom enega leta ne bo zakrivil podobnega dejanja, ostane nekaznovan.

Z drugimi besedami bi morali tako obsodbo označiti kot podpihovanje k podobnim dejanjem.

Stojimo odločno na stališču, da spada vsako, ki je kriv zločinskega dejanja, pred redno, strokovno sodišče in to ne oziraje se na njegov službeni ali družabni položaj.

Nobena država in noben narod pa ne more in ne sme dopustiti, da bi sodila ulica, da bi lastni državljani na javnih prostorih ne bili varni pred napadi. Ne gre tu v tem slučaju v prvi vrsti za napad na škofa Vovka, marveč na državljana Vovka.

Da pa napad na škofa Vovka ne more ne notranjemu in ne zunanjemu svetu dokazovati verske strpnosti in verske svobode, je pa razumljivo.

Po vsem, kakor smo doslej glasilo Demokratske fronte delovnega ljudstva, Slovenske kmečke zveze, Slovenske prosvetne zveze in drugih DF masovnih organizacij, „Slovenski vestnik“, poznali, se nismo čudili, da se je pridružil zagovornikom napada na škofa Vovka, češ, „da je incident na kolodvoru v Novem mestu le spontan izraz ljudskih čustev in spominov“. — Taki spontani izrazi čustev so pojavi brezpravnosti enih in samovolje drugih.

Sicer pa moramo na splošno ugotoviti, da je „Slovenski vestnik“ tekom zadnjih mesecev zopet prišel na svojo prvotno linijo, ko se je preje dve leti krčevito trudil, da bi prikriil svoje pravo lice. Pri tem pa ni prav nič zanimivo vprašanje, so li neposredni pisci ali posredniki prišli do spoznanja, da je čas skrivanja minil in da je treba pokazati odkrito „napredno“ linijo.

In k spolnim zablodam nekega franciškega patra, katero je hotel „Vestnik“ povezati z gornjim slučajem in o katerih po mnenju „Vestnika“ „reakcija“ molči, bi piscu samo na uho povedali, da bi lahko izbral za isti članek tudi „naprednega“ šolnika iz koroškega mesta ob Glini, o katerem je „reakcija“ istotako molčala, ker je pač taista „reakcija“ mnenja, da ne enega in ne drugega izrodka ne more staviti svojim bralcem za vzor.

Sklepi Atlantskega sveta

V ponedeljek so bile zaključene v Lizboni posvetovanja Atlantske zveze. Tega posvetovanja so se udeležili zastopniki (zunanji ministri in predsedniki vlad) vseh 14 članic Atlantske obrambne zveze. V končnem poročilu, ki so ga izdali ob zaključku posvetovanja, je rečeno, da je vzpostavitev vojske Atlantske zveze nujno potrebna, ker je to najboljšo sredstvo za odvrnitev vsakega morebitnega napada na katerokoli državo Zapadne Evrope.

Za stalni sedež organizacije Atlantske zveze je bil določen Pariz. Glavni tajnik zveze bo dosedanji britanski veleposlanik v Washingtonu. Grške in turške vojaške edinice bodo vključene v vojsko Atlantske zveze, ki naj bi štela skupno okrog 50 divizij, ki naj bi bile vzpostavljene čimprej. Ne bodo pa v tem letu še organizirane vojne čete Nemčije, ki bo pa v skupne obrambne namene prispevala okrog 10 milijard nemških mark.

Nadalje je v poročilu rečeno, da bodo

vse države članice skrbele za čim boljši gospodarski in socialni položaj svojih držav, ker bo samo tako mogoče vzpostaviti močno obrambo proti vsakemu napadu.

V torek so se nato posvetovali zunanji ministri Združenih držav, Velike Britanije in Francije o nemškem in avstrijskem vprašanju. Zunanji minister Francije, Robert Schuman, je v tej zvezi izjavil, da bo avstrijsko vprašanje verjetno predloženo Organizaciji združenih narodov, ako ne bo mogoče doseči pristanka Sovjetske zveze za sklenitev avstrijske državne pogodbe.

Ker pa je nemogoče doseči pristank Sovjetske zveze za sprejem še nerešenih vprašanj osnutka avstrijske državne pogodbe, bodo poizkušali doseči sklenitev te pogodbe samo za one dele osnutka avstrijske državne pogodbe, ki so jih že sprejeli soglasno vsi štirje namestniki zunanjih ministrov, torej tudi zastopnik Sovjetske zveze.

DVE IZJAVI

O Španiji . . .

Bivši ameriški veleposlanik v Španiji, Stanten Griffis, je po razgovoru s predsednikom Trumanom o španskem vprašanju izjavil časninarjem, da predsednik Truman priznava, da je modro in potrebno izvesti načrte, ki so sedaj v pretresu in ki se tičejo ustanovitve letalskih in mornariških oporišč v Španiji.

Griffs je mnenja, da je Trumanovo kritično izjavo o vladi generala Franca pobudilo „neprestano odlaganje“ španske vlade v izvajanju obljubljenih reform, s katerimi naj bi dobilo špansko ljudstvo več svobode.

Kot je znano, je predsednik Truman na tiskovni konferenci na neko vprašanje časninarjev izjavil, da „ni nikoli rad imel Francove vlade.“

. . . in o Jugoslaviji

Ameriški veleposlanik, George V. Allen,

Gospodarska pomoč Jugoslaviji

Zastopniki Združenih držav, Francije in Velike Britanije se pogajajo v Washingtonu o gospodarski pomoči Jugoslaviji. Ta pomoč naj bi se raztezala na prihodnje proračunsko leto, po možnosti pa še na daljšo dobo. Pogajanja bodo verjetno trajala — začela so se prejšnji teden — dva do štiri tedne.

O gospodarski pomoči Jugoslaviji so razpravljali zastopniki štirih zapadnih veleposlanikov v spomladni lanskega leta v Londonu. Takrat so se dogovorili, da nudijo Jugoslaviji pomoč v znesku 75 milijonov dolarjev in od te vsote naj bi dale Združene države 50 milijonov dolarjev.

Nova gospodarska pomoč naj ne bi obstajala v gotovini, ampak naj bi Jugosla-

vi dobila surovine. Ta pomoč pa ni v direktni zvezi z vojsko pomočjo, ki naj bi jo dobila — in jo že prejema — Jugoslavija od Združenih držav in ostalih zapadnih zaveznikov.

„Prepad med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo se stalno veča. Istočasno pa se polagoma boljajo zveze med Zapadom. Danes predstavlja jugoslovanska vojska močno oporo Zapada v borbi proti napadalnemu Vzhodu.“

Priznanje sedanjega jugoslovanskega režima po Združenih državah in vojaška ter gospodarska podpora, ki jo nudijo Združene države Jugoslaviji, pa še ne pomeni odobravanja notranje politike jugoslovanskega režima. To je vlada Združenih držav vedno poudarjala tako napram Titu samemu, kakor tudi napram vsemu svobodnemu pazadnemu svetu.“

Zaplenjene jugoslovanske ladje

Po poročilu jugoslovanskega komunističnega dnevnika „Borba“ je Sovjetska zveza zaplenila ob koncu druge svetovne vojne jugoslovanske ladje, ki so bile takrat dosegljive na Donavi. Vrednost teh ladij so takrat cenili na 50 milijonov dinarjev. Na podonavski konferenci leta 1948 je obljubila Sovjetska zveza, da bo te ladje vrnila, do danes pa tega še ni storila.

SUDANSKE POLITIČNE STRANKE ZA PLEBISCI

Iz Khartuma poročajo, da je objavila stranka Umma, ki se zavzema za neodvisnost Sudana, izjavo z ozirom na sporazum, ki ga je dosegla njena delegacija v Parizu z drugimi sudanskimi delegacijami o plebiscitem vprašanju.

Izjava poudarja, da je predlog za plebiscit stavila stranka Umma in ugotavlja, da je pogoj za sprejem nedavnih egiptovskih predlogov razveljavljenje ali začasna ukinitve odlokov, ki jih je sprejel kairski parlament glede Sudana.

Stranka Umma izjavlja, da podpira Ede nove predloge z dne 15. novembra, ki zadevajo bodočnost Sudana, in vztraja na tem, da se delo eventualne mednarodne plebiscitne komisije omeji na proučevanje praktičnih metod za izvršitev plebiscita.

Sladkor kg š 8.—
Bela in rdeča vina liter š 13.—
Rum in žganje liter š 18.90

BRUNNER

trgovska hiša

CELOVEC — KLAGENFURT

KRATKE VESTI

Po podatkih koroške deželne vlade so se življenjski stroški v mesecu februarju letos zvišali za 1,3%. Ako so bili stroški aprila meseca leta 1945 označeni s 100, znašajo danes ti stroški 940,82.

Zaradi snega so še vedno nekateri kraji pod Karavankami nedostopni za vozni promet. To so predvsem Sele, Obirsko, Korte, Bela pa tudi Djekše pod Svinjo planino.

V Celovcu je umrl, dne 22. februarja t. l., lastnik tiskarne, knjigarne in knjižne založbe, Walter von Kleinmayr, star 59 let.

V peterih celovških kinih je bilo v letu 1951 kar 1.152.370 obiskovalcev. Vsak Celovčan, nad 14 let star, je bil lansko leto povprečno 23-krat v kinu.

Po poročilih iz Vatikana je 50 škofom ali škof. upraviteljem v državah za železno zaveso onemogočeno vsako delovanje. V Jugoslaviji so poleg zagrebškega nadškofa Štepanca še trije škofi, kateri so ali zaprti ali jim je drugače onemogočeno vsako delovanje.

Po poročilih, ki so jih dobili v Washingtonu iz Moskve, je izročil generalisim Stalin članu politbiroja, Malenkovu, vodstvo organizacijskega biroja komunistične stranke Sovjetske zveze. Ako te vesti odgovarjajo resnici, bi postal s tem Malenkov naslednik Stalina.

Senator McMahon je izjavil v ameriškem radiu, da imajo Združene države tako zalogo navadnih atomskih bomb, da morejo zavriniti vsak napad kjerkoli na svetu.

Zavezniški visoki komisarji v Zapadni Nemčiji so izročili sovjetskemu zastopniku predlog zapadno-nemške vlade o volilnem zakonu za volitve v vsej Nemčiji.

Po poročilih iz Washingtona namerava zaprositi japonska vlada pri ameriški vladi za posojilo v znesku 1 milijarde dolarjev.

Pri velikih zimskih mednarodnih Olimpijskih športnih prireditvah na Norveškem so doslej zmagovali največ Norvežani, Finci in Amerikanci. Tudi avstrijski športniki so razmeroma dobri; Sepp Bradl, na katerega so stavili velike nade, je pri smučskih skokih padel, ko je dosegel dolžino skoka 60,5 metrov.

Zaradi polnega sončnega mrka pretkli ponedeljek je nastopil v Egiptu in v nekaterih sosednjih deželah tak mrak, da so morali prižgati luči. V naših krajih je bil mrk sonca dobro viden, vendar je bil pri nas mrk le delen.

Zaradi nevarnosti snežnih plazov na Tolminkem (območje Zgornje Soče) v Sloveniji je izpraznila vlada 20 vasi. Nadalje je bilo vpoklicanih na delo pri čiščenju cest in železniških prog osem letnikov rezervne vojske.

Število smrtnih žrtev zaradi snežnih plazov v Sloveniji je narastlo na preko 50. Stvarna škoda je silno velika, ker so pordele številne hiše, hlevi, uničeni so sadonosniki in vinogradi ter obširne površine gozdov.

Pri kraju Imlau na Solnograškem se je zvrnil tovorni avto, ki je vozil 9 glav goveje živine, v reko Salzach. Šofer in ena delavka sta utonila, en delavec se je rešil, vsa živina pa je utonila.

Vlada in svoboda

Ako pa je kakršnakoli in katerakoli vlada prešlaba (noče, ne more ali pa se boji), da bi zagotovila državljanom neovirano uživanje osebne svobode in pravic lastnine, je ta vlada samo prazna beseda (iz poslovnega govora George-a Washingtona, ko obhajamo 220. letnico njegovega rojstva).

Smučarska prireditve

II. mednarodna smučarska prireditve na obnovljeni škakalnici v št. Janžu v Rožu bo 2. marca 1952 ob 14. uri.

Politični teden

Po svetu . . .

Konferenca držav Atlantske zveze v Lizboni je precej dobro uspela, zadnje zapreko k temu uspehu pa je pravzaprav odstranil francoski ministrski predsednik Faure s svojo zmago v parlamentu.

Faure je odlični politični strateg. Ta njegova sposobnost je Franciji prihranila notranje in zunanje-politično krizo, ki bi utegnila vsaj zavleči, če ne skoraj onemogočiti uresničitev politično-vojaških načrtov držav Atlantske zveze.

Najmlajši med vsemi dosedanjimi francoskimi ministrskimi predsedniki je iz večdnevne dramatične parlamentarne borbe izšel kot zmagovalec. Njegova vlada sredi ne je premostila najhujšo oviro, strla je najtrši oreh: priznati Nemčijo kot vojaškega partnerja v zapadno-evropski skupnosti. Francoski parlament in predvsem njegova socialistična frakcija sta pet minut pred dvanajsto izglasovala sprejem vladnega predloga, ki pomeni nedvomno prekretnico na črti evropskih, če ne že svetovno-političnih struj. Dve neizprosni opoziciji je imel Faure in to dve najmočnejši stranki v parlamentu: degaullistice in komuniste. Prvi so nacionalnega načela (cilj: „Grande nation“ — velika nacija, pol-diktatura pod generalom De Gaullem) Tem se gre predvsem za prevzem oblasti; če bi to imeli, bi govorili najmanj isto kot Faure. Drugi so komunisti, so internacionalci, katerih politično linijo je treba istovetiti s kominformom.

Kar je Faure napravil, more izraziti že ameriški pristanek na več kot pol milijardo dolarsko posojilo Franciji. Schumanov načrt je izven nevarnosti in njegov avtor se je z vso avtoriteto mogel udeležiti konference v Lizboni. Francozi so dokazali, da jim ne gre več za pustolovščine. — Seveda bi pogovori na hodnikih, telefoni itd. vedeli marsikaj povedati o ozadju, ki je privedlo do rezultatov. Ameriški in angleški telefoni so igrali tu veliko vlogo.

V Londonu konferenca treh zunanjih ministrov

je prinesla skoraj proti pričakovanju dobre sadove. Francosko-nemški spor glede Posarja ni motil razgovorov. Komuniste, katerega so zunanji ministri izdali, vsebuje nekako pametno sredino med Francozi in Nemci. Občutiti pa je, da je bil britanski zunanji minister bolj na strani Francozov.

Rezultat glasovanja v francoskem parlamentu je uspeh ameriško-angleških zagotovil in posredovanj

Sprejeta je bila zahteva francoskih socialistov, da nobena članica Atlantske zveze ne sme imeti ozemeljskih zahtev. Tu je šlo za Nemce, ki ne priznajo sedanje poljsko-nemške meje. Njih zahteva po reviziji bi vso Atlantsko zvezo mogla spraviti v neposredni spor s Poljsko, oz. s Sovjetsko zvezo, kajti Potsdamski sporazum v dovoljni meri novo mejo tudi opravičuje in predpisuje. Francija je nadalje dobila ameriška zagotovila za slučaj odpada kake države članice Atlantske zveze (recimo Nemčija). Nadalje je zajamčeno, da Nemčija ne bo smela imeti vič divizij kot Francija, da ne bo imela težkega orožja, bombnikov, avtomatskega orožja itd. Te stvari so seveda zgolj relativnega pomena. S tem pa so Francozi načelno sprejeli možnost, da se utegne nemška vojaška sila razviti tudi preko sedanjih postavljenih meja.

Vzhod nekam čudno molči k vsemu temu Igra Pieck-Grotewohl-Kaiser itd. se sicer nadaljuje. Tokrat ne gre več za splošne tajne volitve v vsej Nemčiji. Vsa kampaanja je prišla v pozabljenje. Grotewohl je

na štiri zasedbene visoke komisarje poslal spomenico, v kateri zahteva čimprejšnjo sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo. To se seveda stvari, ki tako bonnski vladi kot zapadnim silam pripravljajo skrbi. To so gesla, za katera ima nemški narod, vedno odprta ušesa, ker misli s srcem in manj z razumom. Ta pa pravi, da je cilj teh predlogov vse drugi kot pa njih besedilo.

Sicer je mogoče politično linijo tako Adenauerja kot Schumacherja označiti kot res samo nemško. Adenauer — Zapad, Schumacher — rahlo in previdno: Vzhod.

Vprašanje Nemčije ni več vprašanje upravljanja premagane države. Kdo bo Nemce dobil na svojo stran? Na svetu danes nobena od obeh svetovnih sil ne more trpeti „vakuuma“, to je praznine ali neopredeljenosti.

Predpriprave so po velikih težavah uspeli in v Lizbonu niso bile samo parade, temveč tudi uspehi.

Število članic Atlantske zveze se je povečalo od 12 na 14. Grčija in Turčija sta bili sprejeti. Oba zunanja ministra teh držav sta govorila in povedala, da sta njuni državi pripravljene prevzeti obveznosti, kakršne imajo druge države, članice Atlantske zveze. Turški zunanji minister pa je celo izjavil: Čeprav Jugoslavija ni članica Atlantske zveze, bo njena država vojaško priskočila na pomoč Jugoslaviji, če bi ta bila napadena. V tem je mogoče ugotoviti rezultate nedavne „operne“ konference v Istanbulu, ki se je vršila nekaj dni po vladni spremembi v Kairu. Slo je za zvezo Egipt-Turčija-Jugoslavija-Italija. Ta zveza se utegne (nekoliko protinaravno) podaljšati na Iberski polotok. Vprav Portugalska — kot gostitelj sedanje konference držav Atlantske zveze — je odločno zahtevala vključitev Francove Španije, ki je velevažni strateški činitelj, v obrambni sistem Atlantske zveze.

Kolektivno gospodarstvo in pomanjkanje živil

V radijski oddaji za inozemstvo, v „Glasu Amerike“ je bilo pred kratkim zanimivo poročilo o pomanjkanju živil v Vzhodni Evropi, ki je nekoč izvažala velike količine živil v Zahodno Evropo. Tako pravi:

„V vsej Vzhodni Evropi je danes pomanjkanje živil in to celo na Poljskem in na Madžarskem, od koder so včasih izvažali velike količine žita. Kdo se pri tem ne spomni na obljube, da bo komunistični sistem zagotovil narodom kruh, kmetom pa zemljo? Namesto izpolnitve teh obljub pa so doživeli narodi Vzhodne Evrope vedno večjo kolektivizacijo, s tem v zvezi pa doživljajo lakoto.“

Zelo enostavno so razlogi, zakaj sta v tako ozki zvezi kolektivizacija in pa pomanjkanje živil. Kolektivizacija je v prvi vrsti sredstvo za politično kontrolo. Ta sistem odvzema kmetu vsako svobodo in ga popolnoma izroči samovolji komisarjev. To je torej samo tlačanstvo v novi obliki. Kolektivizacija zvišuje in ojačuje torej kontrolo režima nad celotnim življenjem kmetov. Le nečesa kolektivizacija ne zmore: ne more povečati proizvodnje živil.“

Tudi poročila ameriških časopisov so v celoti potrdila neuspehe kolektivnega gospodarstva v kmetijstvu.

Tako porča list „New York Times“, da

Katoliška Cerkev v Jugoslaviji

POUČEVANJE VEROUKA

Kakor smo že poročali, je bilo ukinjeno poučevanje verouka s 1. februarjem t. l. na vseh šolah v Sloveniji in na Hrvaškem. Verouk — kakor trdi uradno poročilo jugoslovanske poročevalne službe — bodo smeli v bodoče poučevati duhovniki v cerkvi. To pa pod pogojem seveda (tudi ta pogoj smo že nekoč pod nekim drugim fašizmom doživeli), ako „duhovniki ne bodo zlorabili verske vzgoje otrok in politične-propagandne namene proti obstoječemu režimu v Jugoslaviji. Vsaka zloraba pouka v tem smislu bo imela takoj za posledico, da bo takemu duhovniku odvzeta pravica poučevati verouk v cerkvi“.

UKINITEV BOGOSLOVNIH FAKULTET

Na ukaz zvezne vlade v Beogradu bodo ob koncu letošnjega šolskega leta (meseca junija) ukinjene vse bogoslovne fakultete v Jugoslaviji. Ta ukrep zadeva katoliško bogoslovno fakulteto v Ljubljani in Zagrebu ter pravoslavno fakulteto v Beogradu.

Doslej je v teh mestih obstojala na univerzi poleg drugih fakultet tudi državna bogoslovna fakulteta.

Z novim vladnim ukrepom je torej študij bogoslovja odpravljen tudi z univerz, kakor je bil že preje odstranjen iz srednjih in ljudskih šol. Saj je razumljivo: kdor ne dopusti, da bi se otroci učili verouka v šoli, ta tudi ne bo dopustil, da bi se ga odrasli učili na univerzi.

ZAVAROVANJE DUHOVNIKOV

Dne 19. februarja je bila v Ljubljani sklenjena pogodba o socialnem zavarovanju katoliških duhovnikov, članov Ciril-Metodovega društva (to društvo je bilo ustanovljeno na željo vlade in brez dovoljenja škofijstva, nekateri člani in odborniki tega društva so s papeževim odlokom izobčeni iz katoliške Cerkve).

Omenjeno društvo šteje danes okrog 500 članov, skoraj polovico vseh katoliških duhovnikov Slovenije. Po podpisu sporazuma pri svetu, to je ministrstvu za narodno zdravje in socialno politiko, je sprejel nekatere odbornike omenjenega društva predsednik slovenske vlade, Miha Marinko.

Duhovniki, ki niso člani tega društva, nimajo nobene socialne zaščite, niso smeli učiti verouka v šoli in ga verjetno sedaj, ko je verouk izgnan iz šole, tudi ne bodo smeli poučevati v cerkvi.

Okrajna kmečka zbornica v Velikovcu

V soboto, dne 23. februarja, so bile v Velikovcu volitve predsedstva novoizvoljene okrajne kmečke zbornice za velikovski okraj. Ob 10. uri dopoldne so se zbrali, na volitvah dne 25. novembra 1951 izvoljeni svetniki okr. kmečke zbornice, v gostilni Pribašnik. Le en zastopnik — Josef Kometter — je manjkal. Seji je predsedoval predsednik Deželne kmetijske zbornice, ekonom. svet. Herman Gruber.

Izd volitev je sledeči: Za predsednika okrajne kmečke zbornice je bil izvoljen z 11 glasovi, torej soglasno, dosedanji predsednik, ekonom. svet. Josef Glantschnig, iz št. Štefana pri Vobrah. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen Mihael Kačnik

IRO - dokončno preneha

Po poročilih iz Ženeve v Švici bo generalni direktor Mednarodne begunske organizacije (IRO), J. Donald Kingsley, odstopil dne 29. februarja. Naslednjega dne, to je 1. marca, pa IRO dokončno preneha.

Vendar pa bo upravni aparat te organizacije prevzel začasni mednarodni odbor, v katerem imajo svoje zastopnike Združene države in še 15 drugih držav. — Po načrtu, ki ga ima ta odbor, bo v letu 1952 preseljenih iz Evrope v razne države Severne in Južne Amerike, Avstralije in Nove Zelandije 115.000 oseb iz Evrope.

poizkušnja jugoslovanska vlada podvzeti vse, kako bi tudi s svojo politiko kmetijske kolektivizacije povečala proizvodnjo živil. Razvoj v zadnjih letih je pokazal jugoslovanskim vladajočim, da so kmetje proti kolektivizaciji in se je ta njihov odpor jasno pokazal v zmanjšanju pridelkov. In uspeh tega je bil, da Jugoslavija — ki je nekoč izvažala žito — ni mogla preskrbeti kruha lastnemu prebivalstvu.

Po poročilih, ki prihajajo iz Jugoslavije — tako nadaljuje „New York Times“ — jugoslovanska vlada, ali boljše rečeno komunistična partija, še nima namena razpustiti obstoječih kolektivnih kmetijskih gospodarstev. Pač pa ima vlada menda načrt, da izloči iz kolektivov one ureditve, ki imajo značaj sovjetskih kolhozov. Iz tako preurejenih kolektivnih gospodarstev bi nato izbrali tudi nove nadzornike kolektivov na temelju njihovega gospodarskega znanja in ne na temelju njihove partijske pripadnosti. S tem naj bi partijski funkcionarji na kolektivnih kmetijah izgubili svoje pravice, istočasno pa naj bi bili povečani dohodki članov kmetijskih kolektivov.

Seveda se bo šele pokazalo, v koliko bo to mogoče izvesti in pa če bo taka sprememba tudi imela zaželjene uspehe. Skušnja namreč uči, da končno do dosege svobode ni polovične poti. Ali je kmet svoboden in je ta svoboda vzpodbuda za njegovo delo ali pa ga v vsem njegovem delu in življenju nadzira država. Kjer pa je absolutna državna kontrola, moremo pričakovati, da bodo izvajali kmetje odpor v eni ali drugi obliki in posledica bodo manjši pridelki.

Zato more vsak z zanimanjem beležiti ta poročila iz Jugoslavije. Saj nam povedo, da so zaradi takih skušenj začeli voditelji komunistične partije v Jugoslaviji premišljevat. Ni namreč mogoče pričakovati dobrih pridelkov, ako komisar priganja kmeta na delo pri plugu. Treba se bo zato odločiti — in pri tem ni mnogo izbire: Ali kolektivizacija ali svoboda in kruh.

Kakor je preje hitela jugoslovanska vlada s kolektivizacijo kmetijstva tako je sedaj zaradi neizprosne nujnosti zvišanja pridelkov postavljena pred odločitev: ali nadaljevanje kolektivizacije (in kolektivnega združništva) ali pa kmetu svoboda, narodu pa kruh.“

K gornjemu članku bi dodali samo tole: Pred kratkim so slovenske kmete po Koroskem hoteli učiti pravilne ureditve kmetijstva oni, ki so bili in so še najbolj odločilni pa tudi odgovorni v Sloveniji za tako stanje kmetijske proizvodnje, ki je sramota za ves vladajoči sistem.

Kdor govori, da je še danes, po sedmih letih, to sramotno stanje posledica opustošenja vsled bojev med letom 1941—1945 po slovenski zemlji, ta zavestno govori neresnico, ako razmere le malo pozna in ako le malo more primerjati stanje poljedelstva in stanje živinoreje pa tudi možnosti organiziranega kmetijstva v Sloveniji v letu 1941 in v letu 1945. — Vzroki sedanjega izredno slabega gospodarskega stanja morajo biti in tudi so — drugje.

Tudi to je „svoboda sodišč“

Četrtil glavni zbor CK KPS (centralni komite Komunistične partije Slovenije), ki je bil pred kratkim v Ljubljani za slovenski del komunistične partije, je pokazal predvsem dvoje:

1. Razmere v političnem, gospodarskem, socialnem in tudi verskem oziru v Sloveniji še od daleč niso take, kakor večkrat beremo v raznih, poročilih in kakor bi si to želela Komunistična partija.

2. Vse politično, gospodarsko, socialno itd. življenje obvlada absolutno in v vsakem oziru komunistična partija, brez katere dovoljenja, želje, naročila in zapovedi se ne zgodi ničesar. Vsa država in ves držav-

ni aparat od najvišjega mesta v državi do zadnje instance v najbolj oddaljeni gorski vasi je samo orodje v rokah vseobvladajoče komunistične stranke.

Včasih so veliko govorili in pisali o svobodi sodišč in neodvisnosti sodnikov. Kako to svobodo morejo tudi drugače razlagati, kaže navodilo Komunistične partije Slovenije, ki pravi dolesedno: „Kvaliteta našega pravosodja in njegova vloga v družbenem življenju mora biti okrepljena, da postane pravosodje še močnejše orodje socialistične revolucije v boju za socialistično demokracijo, to pa se pravi v boju zoper sovražnike socializma in različne škodljivce.“

Angleški odgovor

V dnevniku „American Home - Ameriška domovina“, ki izhaja v Clevelandu v Združenih državah, je izšel v štev. 33 z dne 15. februarja letos uvodnik pod naslovom „Angleški odgovor“. Ker vsebina tega članka točno označuje razmere na Koroškem, prinašamo članek v celoti.

Britanski visoki komisar za Avstrijo, Sir Herald Caccia, je izredno hitro odgovoril na protest Narodnega sveta koroških Slovencev v zadevi zastrupljanja političnega ozračja po radioodajni postaji „Alpenland“. Protest je bil vložen 12. januarja, odgovor Narodnemu svetu pa je bil izročen že 24. januarja t. l. Avstrijska zvezna, kakor tudi koroška deželna vlada bi se torej od visokega komisarja mogli, vsaj kar se tiče reševanja vlog, ki prihajajo od slovenske strani, naravnost učiti.

Britanski visoki komisar v svojem odgovoru, kakor posnemamo po celovškem „Našem tedniku“ z dne 31. januarja t. l., zagotavlja Narodnemu svetu koroških Slovencev, „da se zelo trudi, da skupno z avstrijskimi oblastmi ustvari in jezikovno mešanem ozemlju kar najboljše odnose.“ Vendar pa so po njegovi izjavi „slovenske zadeve stvari, ki zadevajo tako avstrijske oblasti kakor tudi Slovence.“ Radioodajne postaje so zaradi tega dobile od njega „nalog, da se v bodoče izognejo vsemu, kar bi ustvarjalo nerazpoloženje.“ Zahtevi Narodnega sveta, da bi svetov zastopnik govoril o isti stvari in ob istem času v radioodajni postaji „Alpenland“, pa visoki komisar „z ozirom na željo, da se polemika o manjšinskem vprašanju ne nadaljuje, ne more ustreči.“

K temu, odnosno takšnemu odgovoru britanskega visokega komisarja za Avstrijo bomo na tem mestu za danes ugotovili samo nekaj značilnih stvari. Slovenskim ljudem v Ameriki, niti koroškim Slovincem samim, ni prav ničesar znanega, seveda pa še manj stvarno zaznavnega, „da se britanski visoki komisar zelo trudi, da skupno z avstrijskimi oblastmi ustvari kar najboljše odnose v jezikovno mešanem ozemlju.“ Sedem let bo skoraj od tega, kar imajo Koroško zasedeno britanske vojaške sile, pa do danes še prav ničesar ne vidimo, kar bi kazalo na kako tozavedno prizadevanje. Če bi tega namreč v resnici količkaj bilo, bi morali biti tukaj vsaj že nekateri dobri uspehi. O teh pa ni duha ne sluha. Ravno nasprotno je namreč res. Odnosi v jezikovno mešanem ozemlju postajajo od leta do leta bolj napeti. In to ne po slovenski krivdi, kakor radi trdijo nemški šovinisti in kakor menda misli tudi visoki komisar.

Nezdravemu stanju na Slovenskem Koroškem so po našem trdnem prepričanju v veliki meri krive tudi britanske vojaške oblasti same. Britanski visoki komisar prav dobro ve, katere so temeljne stvari, ki jih vsa leta zahtevajo koroški Slovenci od večinskega naroda. Po svojem službenem mestu je dolžan, da se za to prav posebno intenzivno zanima. Če pa tega morda doslej ni storil, pa ve sedaj iz predložene mu protestne vloge Narodnega sveta in njej priloženega dokaznega gradiva. Po našem prepričanju so to manj kakor minimalne zahteve, saj koroški Slovenci zahtevajo od večinskega naroda komaj to, kar danes uživa že sleherni kolonialni narod.

Britanski visoki komisar v svojem odgovoru izjavlja, „da se zelo trudi skupno z avstrijskimi oblastmi ustvariti na jezikovno mešanem ozemlju kar najboljše odnose.“ Torej brez Slovencev! Gre prvenstveno za Slovence, toda da bi se tudi nje pritegnilo k stvari, tega pa na noben način ne! Kaj pa, če ravno v tem tiči v prvi vrsti vzrok, da „veliki trud“ visokega komisarja ne rodi nobenih uspehov.

„Z ozirom na željo, da se polemika o manjšinskem vprašanju ne nadaljuje, visoki komisar ne more dovoliti, da bi zastopnik Narodnega sveta govoril o isti stvari in ob istem času na radio-odajni postaji „Alpenland“. Ta je pa najhujša iz odgovora visokega komisarja. Iz te izjave zveni, če že ne sovraštvo, pa prav gotovo

močno nasprotovanje Slovincem. Recimo, da visoki komisar ni tako hudo mislil, kakor se je izrazil, toda važno je, kako je slovenski koroški človek to sprejel. Njega je po pravici to v živo zadelo, saj je moral znova na svoji lastni koži občutiti, da kot Slovenec nima pravice, da se brani pred napadi. Če nacistična avstrijska oblast v deželi tako ravna, še razume, da pa predstavnik velikega angleškega naroda v deželi ne ravna prav nič bolje, to mu je pa zares težko razumeti. Kje je tedaj zanj še pravica in nepristranost! Ali naj Slovenci tudi to smatrajo za isti njegov „veliki trud“, da se ustvarijo v jezikovno mešanem ozemlju kar najboljši odnosi

„Naš tednik“, čigar lastnik in izdajatelj je Narodni svet koroških Slovencev, je k temu tole zapisal: „Tu na Koroškem je pač že stara pesem, da proti Slovincem lahko vsak vse pove, kar pozna in tudi ne pozna, da pa si Slovincu ne upajo dati možnosti, da bi povedal košček cenzurirane resnice.“

Tudi tokrat se je izkazalo, da ne samo med navadnimi ljudmi, marveč žal tudi med narodi, šibkejši vedno krajši del potegne. Menda velja to v politiki še prav posebno. Vsaj to je sleherni Slovenec pričakoval, da bo britanski visoki komisar najmanj v toliko ugodil slovenskemu protestu, da bo predstavnik Narodnega sveta dobil priliko, da v istem radiu in ob istem času pove, pa magari da samo „cenzurirano resnico“. Toda tista britanska oblast, ki še vedno želi, da bi bila spoštovana, če že ne po vsem svetu, pa vsaj na ozemlju, ki ga ima zasedenega, si s takšnim ravnanjem sama jemlje pravico do tega.

PUST V ŠT. RUPERTU

Za pustno nedeljo je vabila gospodinjska šola pri šolskih sestrah v Št. Rupertu na pustno zabavo.

Nismo ne plesali in ne rajali. Nabito polna dvorana pa se je do srca nasmejela in za nekaj ur pozabila vse nepustne skrbi.

V dvanajstih pevskih in igralnih točkah ter kratkih prizorih so gojenke pokazale svoje znanje. Vsakdo je bil ponosen na naša slovenska dekleta in njihov nastop na odru. Nobene ne bomo imenoma hvallili, ker so kar vse po vrsti žele priznanje vse dvorane.

Ves program je bil prirojen in pripravljen za pust. Kuplet „Jurček“ je uvodno ustvaril v dvorani pravo pustno razpoloženje in ko je „Šustar srako klal“, je kar grmel po dvorani od smeha.

V enodejanki „V posredovalnici“ pa smo doživeli „muke“, tako onih, ki delo iščejo, kakor drugih, ki delo dajejo.

Kuplet „Župan“ pa nas je peljal kar na volilno zborovanje, kjer nam je dal kandidat na tucate obljub, če ga bomo volili.

„Vox populi vox Dei,*“ so se po vrsti čuli glasovi.

„Da, najbolje bi bilo, poskrbeti mu to odlikovanje,“ se je znova oglasil Souček, „zaslužil si je to s svojo pravo evangelijsko skromnostjo in pokoro.“

„Tako je, tako je,“ je tedaj soglasno pritrjeval ves zbor celo z gospodom kanclerjem in generalnim vikarjem. Kanonik Souček pa se je takoj vrgel na delo z vso ljubeznijo.

Holoubek je kmalu pozabil vso žalostno zgodbo in ni vedel, ne slutil, kaj snuje prijatelj „čuk“, kako se trudi, da bi pridobil gospoda škofa za svoj načrt, kako sam piše latinska pisma in utemeljuje potrebno prošnjo in kako se je oddahnil, ko je vsa zadeva končno bila poslana nunciatu na Dunaj.

Trešticki župnik pa je medtem doma rezljal in oblikoval svoje podobe. Sploh se ni zmenil več za to, kako ga kdo nagovarja. Vseeno mu je bilo, če mu je kdo dejal gospod „župnik“, ali „gospod“, ali pa „monsignore“, ničesar se ni branil, nič ni pojasnjeval, kakor da je vse pozabil in mislil zgolj na jaslice. Z zdravjem pa je šlo vedno slabše. Zdravljenje z vodo mu ni pomagalo, nasprotno, po navideznem izboljšanju mu je polagoma vsa noga odrevenela. Holoubek jo je le s težavo vlekkel za sabo, hoja ga je utrudila, zunaj pa je nastopila že mokra in hladna jesen. Zdravnik sam je že tudi zgubil vsako upanje in zaupljivo pripravljaj Barico počasi na to, da se nesreča bliža, da lahko nastopi vsak hip, kajti poapnenje žil naglo napreduje.

Edino Holoubkovo veselje so bili otroci, ki so se z začetkom šolskega leta vrnili s

šaljivi prizor „Črobna palica“ pa nam je brez besed pokazal moč copernice.

Z rajanjem na odru se je poslovil od nas pust.

Naš dopisnik se je pri tej priliki obrnil tudi na voditeljico gospodinjske šole, sestro Goncaga, da bi kaj povedala iz življenja v gospodinjskem tečaju. Sestra Goncaga se je zelo pohvalno izrazila o vseh dekletih, ki so izredno marljive in zainteresirane na šoli. V vseh teoretičnih in praktičnih predmetih so uspehi zelo dobri. Dekleta se v polni meri zavedajo te resne priložnosti, da se izurijo v gospodinjstvu. Po dekletih so se tudi starši povezani z „Narodno šolo“ v Št. Rupertu.

Z veseljem je s. Goncaga pokazala tudi novo opremljeno učilnico, ki je dobila v tem šolskem letu nova tla in po posredovanju Narodnega sveta koroških Slovencev od deželne vlade novo moderno opremo.

Soba je tako okusna in praktično opremljena, da je pričakovati pri dekletih še večjega veselja do učenja. Da so dekleta

polj in lok v šolo in pogosto obiskali svojega starega prijatelja v župnišču. Stari kmet v plzenski narodni noši je že s police gledal nanje, sklepal žilave roke in se smehljaj, kakor da je živ.

„Častiti gospod, to bo sveti Jožef?“ se ni mogel premagati Petrček, da ne bi vprašal.

„Da, ko ga blagoslovimo in postavimo v jaslice, bo iz njega postal sveti Jožef. Zdaj pa je to moj rajni dedek, ki me je držal pri svetem krstu in po katerem imam ime Jožef.“

„In tole tu bo Devica Marija,“ je s prstom kazala Jinova na nedokončano sohico.

„Da, tvoja zaščitnica in Jezuščkova mati,“ je pritrđil Holoubek in je z ljubeznijo ogledoval začeto delo. Zdelo se mu je, da gleda svojo lastno mamico, mlado in svežo, kako se v nedeljo zjutraj doma napravlja v cerkev. Obuva si kakor kri rdeče nogavice in našite kožnate škornje, na petnajst spodnjih kril si obleče šestnajsto „herbinko“ iz lepega spreminjastega blaga, okrašeno s širokim trakom, prepaše se s svilenim šuštečim predpasnikom, obleče beli suknjič, podšit s sivim ovčjim kožuhom, na koncu pa si glavo pokrije s snežnobelo avbo s togimi, lepo izšitimi krili. Da, tako in ne drugače mora biti oblečena tudi njegova Devica Marija, drugače si je niti predstavljati ne more.

„Zakaj pa ne prihajate k nam v šolo? Že cel teden nismo imeli verouka,“ mu resno očitajo starejši otroci.

„Ko me pa noga boli,“ se jim ponižno izgovarja Holoubek, „če ne bo prenehala boleti, sploh več ne pridem k vam, učil vas

dadala v okras sobe še nekaj cvetic in zelenja, pa je razumljivo.

Tudi domača knjižnica raste. Želimo šoli tudi pod vodstvom nove prednice, č. sestre Elfride, velikih uspehov.

Stenska ura

Dolgo že visiš na steni, vsa mladost me nate veže, večkrat mi je šiba pela, ker sem majal ti uteže.

Se se ti kazalec dviga kakor potnik na strmino: brž pa, ko se dan nagiba, pada v nočno globočino.

Točna si in zvonko biješ, kadar nas budiš iz spanja „Rana ura, zlata ura!“ krepko tvoj udar oznanja.

Nič se rada ne ustavljaš, razen če si se iztekla, ali pa če pride v hišo bela žena — božja dekla.

Vselej zadnji vzdih si z molkom v smrtno spanje potopila, z njim se žalna je tišina pod domači krov razlila.

Ves spomin ti zdaj posvečam, slednje misli in občutke. Kaži mi odslej, te prosim, blagoslovljene trenutke!

Limbarski

Starček pastir

Kaj mi slajša mila želja misli vse v samoti tu? Žar mladostnega veselja se zrcali mi v srcu! —

Že jesensko me obdaja hrepenenja zadnji slaj ...

Kamor sonce zdaj zahaja, šel je tudi zadnji maj! —

Vi spomini še živitel duh moj naj o njih sanja, da mu znova porodite, kar mi vzela jesen tal ...

Naj v očeh se starčku smeje sreče ljubljene sijaj, naj v grobu hladnem greje mi srce tvoj zadnji slaj!

Da v petju in zvonjenju bo odmeval spevov mojih zvok in v onem mi življenju ne umolkne zadnje pesmi jok ...
Valentin Polanšek

bo drug gospod, jaz pa se bom umaknil v pokoj.”

„Od nas boste odšli?“ „Da, moram se umakniti in mlajši bo prišel, ki ne bo šepal, temveč bo lepo tekal z vami kakor srna. Ah da, tudi jaz sem nekoč tekal!“ je zavzdihnil, da se je celo dečkom smilil.

„Kolarov Vašek je rekel, da bi vas lahko vozili,“ se je boječ oglasil Bohačev Jare.

„Seveda bi mogli,“ pritrđi ljubeznivo Holoubek, „naš Hanzek je lenuh, rajši orje, vlačí in vozi gnoj kakor pa mene. Jaz sem sicer lahek kakor pero, taki junaki, kot ste vi, bi me zlahka odpeljali, toda v čem bi me vozili? Župnijski zapravljiček je pretežek, tudi Bohačeve kočije ne bi zmogli.“

„Kaj zapravljiček in kočija,“ se smejejo zaničljivo paglavci, „peljali bi vas v Kolarovem vozičku.“

„Ta me pa ne bi vzdržal, zlomili bi ga in mojster bi nas ozmerjal,“ meni Holoubek.

„Nič skrbi! Eh! Z Vaškom smo na njem peljali s postaje več kot cent težak zabo, pa je voziček vzdržal, kako potem ne bi vas.“

„Slišal sem, slišal, kako ste med potjo zvrnili v jarek, s takimi vozači se ne bom vozil,“ jih je dražil Holoubek.

„To je gotovo izblebetala Marica, toda vas ne bi zvrnili, boste videli, da ne.“

„Veste kaj?“ je speljal Holoubek pogovor drugam, „tako sem si zaželel grozdja. Sam ne morem ponj, ali ne bi hoteli nabrati grozdja? Zdaj bo že zrelo.“

(Nadaljevanje na 4. strani)

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZI NEMEC
(54. nadaljevanje)

Gospodična, ki brezplačno vodi društvene račune, v tiskanih poročilih skrbi tudi za reklamo. Ta prosi za oproščenje, da je svojevoljno navedla darovalčevu polno ime in, ker v svoji glavi ni mogla združiti darovane vsote in preprostege vaškega župnika, je mislila, da ne bo napak, če mu da enak naslov, kakor ga ima sedlički prelat, ki je prav tako daroval sto kron. „Hotela sem se darovalcu prikupiti in zavodu ohraniti njegovo naklonjenost, tako se dela tudi pri drugih stanovih, in niti najmanj nisem slutila, kakšno neprijetnost vam, velečastiti gospod, s to zvijačo povzročim. Vljudno prosim za oproščenje in upam, da zaradi tega društvu in revnim otrokom ne odtegnete svoje naklonjenosti,“ končuje gospodična pismo. Kar se je potem zgodilo, vse čestitke, slavaloki, govori, vse to gre na dekanov račun, ne pa na Holoubkov, ker je pravzaprav dekan vse to v javnost privlekel in vsemu dal videz resnice. Naj bi se o tem prej uradno prepračil, ali bi pa naj vsaj župniku pisal uradno zaprto pismo, ne pa odprto, vsakemu dostopno dopisnico. Zanimivo je, da se je edino Holoubek protivil temu, vse odbijal in vsi dogodki so se zgodili proti njegovi volji ter se zgrnili na njegovo glavo. Zato naj bi pa bil še kaznovan?

„Mrtev naj bi bil ostal!“

„Vzrmo vso stvar v koš, za drugo tako ni.“

Šivalni tečaj v Štebnu

Od 2. I. do 10. II. 1952 je priredilo Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu v Podjuni šesttedenski šivalni tečaj. V začetku smo imeli velike skrbi zaradi denarja, kako financirati tečaj? Kje dobiti kurivo i. t. d. Kajti društvena blagajna je zelo na nizkem. Pokus s Kmečko zvezo je bil zaman, ker bi nas kljub temu še preveč kostalo. Zato se je društvo postavilo na lastne noge in smo zavzeli stališče, če okrajna kmetijska zbornica v Velikovcu vzdržuje in podpira nemške tečaje, potem je tudi njena dolžnost, da podpira naše tečaje, kajti naši kmetje morajo ravno tako plačevati davke, katerih se poslužuje kmetijska zbornica, kakor kmetje onstran Velikovca. In zato je društvo zahtevalo enakopravnost. In mislim, da ne pretiravam, če povem, da smo jo tudi dosegli in pametno porabili. Na našo prošnjo nam je okrajna kmetijska zbornica dala na razpolago dobro slovensko učiteljico in vrh tega še financirala skoraj ves tečaj. Zato se ji SPD najpristicneje zahvaljuje. — In skrb s kurivom je bila rešena s tem, da smo dobili približno 5m³ žagovine.

Tečajnic je bilo 14, in sicer 7 deklet in 7 žen. Z veliko marljivostjo so tečajnice sledile teoretičnemu in praktičnemu pouku, ki ga je znala učiteljica spretno posredovati. Že takoj v prvih dneh si je osvojila srca vseh tečajnic.

Razstava je pokazala, kako pridno so dekleta šivale. Videli si lahko vse vrste obleke. Kljub temu, da je bila soba precej velika in razstava obširna, še niti polovico oblek nismo mogli razstaviti, ker nam je še primanjkovalo prostora. Kar čudili smo se, kaj se da v tem kratkem času pod dobrim vodstvom napraviti. Hvaležni smo gđc. Pavli Anwander, ki je z veliko ljubeznijo, zanimanjem in žrtvami vodila šivalni tečaj in se trudila, da bi se mladina mnogo naučila. Starejšim pa je dodala, kar jim je še manjkalo do popolne izobrazbe dobre gospodinje.

Višek tečaja je bila zaključna prireditev v nedeljo, dne 10. februarja 1952. Že nekaj dni poprej je bilo vse na nogah, staro in mlado. Z velikim veseljem in zanimanjem so pripravljale vse, kar je bilo za prireditev potrebno. Popoldne so tečajnice uprizorile tri igre, burke in sicer „Ne kliči vraga“, „Pogodba“, „Boterček“ in prizor „Stara mama, o j ne šivaj...“

Komaj se je dvignil zastor, so si igralke na nah osvojile srca vseh navzočih. Napietost se je stopnjevala od prizora do prizora, ker priznati jim moramo in jih tudi pohvaliti, da so igrale res lepo in so dobro podale svoje vloge in to brez izjeme, če pomislimo, da je večina igralk bila šele prvič

na odru. Lipe in Lizika sta igrala tako doživeto, da občinstvo ni prišlo iz smeha. Prepovedovala sta si drug drugemu to, kar jima je najljubše in kar najtežje pogrešata, tobak in kofeček. Ker smo imeli tudi tečajnice izven vasi, so podale enodejanko „Boterček“, dekleta iz Male vasi.

Tudi godba v odmorih med dejanji je vplivala izvrstno na poslušalce. Razveseljivo je tudi, da je pri prireditvi sodeloval domači moški pevski zbor, ki je zapel precej lepih narodnih pesmi. Da so pesmi občinstvu šle k srcu, to je pričalo dolgotrajno ploskanje, po katerem so morali ponoviti še nekaj pesmi. Društvo se jim iskreno zahvaljuje za sodelovanje in jih ob enem prosi, da bi tudi prihodnjic ne stali ob strani in da bi nam pomagali lepšati kulturne prireditve. Kar nas pa še prav posebno veseli, je to, da so sodelovali celo starejši

pevci, ki se niso pokazali na odru, so pa že včasih sloveli kot izvrstni štebenski pevci daleč okrog.

Veselemu sporedu prireditve je odgovarjal tudi številni obisk. Šoglnova dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Bil je zares popoldan, ki bo vsem ostal še dolgo v lepem spominu. Nato smo imeli prav veselo godbo in ples. Navmes so še pevci marsikatero zapeli in z narodnimi pesmi, ki so jih podale tečajnice navmes, smo prireditev zaključili, tako da so se ljudje že v pozni uri razhajali zadovoljni v vsakem oziru.

SPD „Edinost“ v Štebnu se zahvaljuje požrtvovalni voditeljici tečaja, Pavli Anwander. Nadalje se zahvaljuje g. Jožefu Ilgotz-u, ki nam je dal na razpolago prostore. Zahvaljujemo se tudi Orišnikovi družini, kjer so preskrbeli učiteljico z dobro hrano. Končno pa se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pomagali pri tečaju.

Odbornik.

ODMEVI „PLESA“

Iz Podjune smo dobili z več strani, pa tudi iz Roža, dopise, od katerih samo enega priobčujemo.

Več deklet od nas se je odzvalo povabilu naših listov in šle smo na — slovenski ples v Celovec. Mislili smo, da bo tam res nekaj lepega, dostojnega, ker je bilo rečeno: „Zbrali se bomo v domači preprostosti.“

Da pa bomo tako nasledje, tega pa res nismo pričakovali. Prireditev v taki obliki pa mi pošteni Slovenci nismo vajeni. Imele smo vtis, da je bilo podeželje na tem takozvanem „slovenskem plesu“ bolj potrebno zato, da občuduje večerne obleke celovških dam in da napolni dvorano.

LJUBI SVOJ NAROD

Tam pred božičem sem bil v kotniški fari pri pogrebu. Pokopali so moža, ki je bil res pravi kmet, dober in pošten, veren in delaven, zavedal se je tudi svoje dolžnosti do naroda.

Ko stopim pred pogrebom v hišo, kjer je ležal oče na mrtvaškem odru, sem ga pokropil in sem se nato ozrl malo po sobi ter sem se globoko zamislil. Na venci, ki so jih poklonili svojemu očetu v zadnji pozdrav njegovih otroci, so bili samo nemški napis. Kako pa vendar to? Kakšen odgovor bi mi dali, ako bi jih vprašal: Ali ste kdaj s svojim očetom govorili nemško, ste kdaj z njim nemško peli in kdaj z njim v nemščini molili? Ako to ni bilo, kako to, da mu sedaj ob tej bridki uri hočete besede zadnjega slovesa izraziti v njemu tujem jeziku.

Pogledam po stenah, tudi vse nemško,

To ni bil „slovenski ples“, to je bil vse kaj drugega! Slovenski narod, ki je veren in pošten narod, pa je padel globoko kakor nekateri drugi narodi. Pa drugi narodi velikani si mogoče kaj takega še morejo privoščiti, mi pa kot majhen narod kaj takega ne smemo trpeti v svoji sredi, drugače bomo poginili kot so že nekateri, tudi nekoč veliki narodi sveta.

Kar pa se tiče slovenske reklame za ta ples, pa protestiramo proti temu, da bi se naš slovenski katoliški list vpregel v propagando za take stvari in prosimo, da kaj takega ja ne storijo več. Ako pa to naše opozorilo ne bi pomagalo, bomo morali tudi ta naš list bojkotirati.

samo nemški napis. Ako bi vstopil pravi Nemec v hišo, bi se taki neumnosti mogel samo smejati. Jaz pa sem v duši postal žalosten, še posebno zato, ker mi je znano, da je mlada gospodinja doma iz zelo zavedne družine.

Ob priliki Prodrikovega pogreba sem si ogledal tudi velinjsko pokopališče. Tu je povečini na vseh nagrobnih spomenikih še vse slovensko, le par izjem je, nekaj izza časa vojne. Toda enemu nagrobnemu spomeniku sem se le čudil. Kako to, da ima mož, ki je bil Slovenec, na nagrobnem spomeniku nemški napis. Saj mi je dobro znan tudi njegov sin, ki se je včasih celo mnogo udeleževal na slovenskem odru in je bil celo — če se ne motim — predsednik društva. — Toda časi se spreminjajo, jaz pa pravim: Ljubimo, kar je naše in ostanimo dobri Slovenci, zvesti Bogu in zvesti svojemu narodu.

krmiti. Barica! Ali imaš kaj za pod zob za moje fante? Spotili so se z menoj!”

Barica je čakala na to. Takoj je prinesla pladenj, na katerem je kakor koklja sedela medena potica, razrezana na enake kose. Otroške roke so se iztegnile in pladenj je bil prazen. Potica je zginila kot kafa.

„Še jaslice nam pokažite,” so navadno dečki še želeli in Holoubek jim je malokdaj odrekel. Samo zadnji čas — že tik pred božičem — jim je stavil pogoji: „Če boste zapeli kolednico.“

Pritekle so tudi deklice in vsi so obljubljali: „Bomo, zapeli bomo, znamo spet novo.“ Gospod upravitelj jih je namreč učil, da bi pred jaslicami mogli peti stare češke kolednice. Nova kolednica je Holoubka navdušila. V njej so malemu Jezušku prepevali pički. Kukavica se je v njej oglašala s svojim preprostim: „Ku-ku, kuku“, toda tako lepo, da je srce poskakovalo. Prepelica je ljubeznivo obljubljal „pet pedi“ penica, grlica in golob sta grulila ni ponujala: „ku-kr, kruh, ku-krkruh, ku-kr-kruh,” lastavica je gostolela, škranec je vriskal in celo vrabček je v zadregi poskakoval in se spraševal: „Živ, živ? S čim, s čim“ bi mogel tudi on počastiti dražestno dete, ki tu v nebeški lepoti počiva na senu in slami v tridih jaslih. To milostno dete je Holoubku delalo največ skrbi. Njegove roke so se mu zdele preveč nerodne in neokretne, orodje preveč težko in duša pregrešna, celo trdoleska prevsakdanja, da bi se smela spreminiti v Jezuška, o kakršnem je sanjal v svoji duši. Kot semenišnik je videl v samostanu usmiljenih sester o božiču v jaslicah prelepega Jezuška, ki se mu je vtisnil v spomin. Po dolgem omahovanju je končno pisal v

Našega prijatelja smo obiskali

Lep sončen dan je bil preteklo soboto. Člani kvinteta „Slavček“ smo stali na postaji v Celovcu in čakali na vlak, ki naj bi nas peljal v Beljak k našemu štiniju. Otožna so bila naša srca, saj pevska skupina ni bila polnoštevilna, pred par tedni se je blizu Bač ponesrečil železniški uradnik, g. Avguštin Selander, član „Slavčka“, ko je pomagal prevažati telegrafske droge na majhnih železniških vozičkih. Ker se je bal, da bi na kakšnem ovinku ne padel z voza, se je hotel uesti bolj v sredo. Pri tem je nenadoma zdrsel z drogov. Ker med vozovi in snežno steno ni bilo več prostora, da bi se mogel tam še v najhujši stiski ne kako rešiti, je po prvih brezuspešnih poskusih prišel pod kolesa zadnjega vozička. Pri tej nesreči je bil težko ranjen in poškodovan na levi nogi.

Pri polni zavesti so g. Selandra pripeljali v beljaško bolnico. Zdravniki so ugotovili sicer nevarne poškodbe, vendar so še imeli upanje, da bodo mogli rešiti nogo. Par dni je naš štini tako ležal v negotovosti, trikrat so mu morali dati po pol litra krvi. Zgledalo je, da bo ostala noga cela.

Nekaj dni po nezgodi pride več zdravnikov k bolnikovi postelji. Ogledujejo nogo, se posvetujejo ter se končno odločijo za operacijo. Zadnji čas je, kajti spodnji del noge je deloma že zastrupljen. Na bolniškem vozičku ga pripeljejo v operacijsko sobo, kjer mu amputirajo nogo nad kolonom. Po operaciji pove zdravnik, da je bil skrajni čas, če bi še malo čakali, bi bil naš bolnik verjetno po treh dneh mrlič.

Pod vtisom teh novic, katere smo zvedeli od žene g. Selandra, smo se odpeljali v Beljak. Kje so tisti dnevi, ko smo tudi sedeli tako v vlaku in je bil on med nami. Mislim na pevske turnee po Koroški, v Gorico, Trst, Dunaj in Holandijo. Kako nas je znal on razveseljevati s svojim naravnim humorjem...

Mirno smo korakali po hodniku beljaške bolnice. Prepričani smo bili, da bomo našli štinijo čisto bledega in utrujenega ter žalostnega na bolniški postelji. A kako smo se zmotili! Ostal je stari „Slavček“. Sicer so se zalesketale solze v njegovih očeh, ko smo se zbrali polnoštevilno okoli njegove postelje, a takoj se je spet znašel in nam zaklical: „No, prav, zdaj bomo pa vsaj eno zapeli!“ Torej svoj humor je obdržal tudi v tej svoji doslej največji življenjski preizkušnji. Ob njegovem pripovedovanju smo za trenutek pozabili na usodo, s katero je bil prizadet naš štini.

Prehitro je minil čas ob domačem, prijetnem kramljanju in „havžanju“. Mirnejši in z lažjim srcem kot smo prišli, smo zapustil beljaško bolnico.

Štiniju „Slavčku“ pa želimo, da bi kmalu čisto ozdravel ter z istim veseljem in navdušenjem začel prepevati Bogu in narodu v slavo in čast.

Ni še prav izgovoril in že je bil sam. Od spodaj je slišal Barico klicati: „Počasi, počasi! V kolnici je lestva in cajno vam bom prinesla!”

Župnik se je veselo smehljalo. Kmalu pa se mu je obličje pomračilo in pogled skanil, da je moral celo dleto odložiti ter se zadržal v strop. Pravkar je premišljeval o pokroju. Čutil je, kar je zdravnik pred njim skrivaj, da lučka njegovega življenja dogoreva in ga moči zapuščajo. Napravil bo prošnjo, takoj, dokler ni prepozno... S cerkovnikovo pomočjo v cerkev še kolikor toliko pride, toda v bolj oddaljeno šolo pa si že res ne upa... „In ko ne morem več izvrševati svojih dolžnosti, ne morem več ostati v župniji, to je jasno,” je zaključil svoje preudarjanje in vzel v roko Borovo knjigo in poiskal v njej vzorec prošnje za pokoj.

Ko se je Holoubek drugo jutro po sveti maši vračal s cerkovnikom Jino v župnišče, je stal pred vrati na ozkih kolesih lepo zeleno pobarvani Kolarjev ročni voziček, okoli njega pa gruča otrok.

„Hvaljen Jezus!” so pozdravili otroci kakor drugekrati, takoj pa pristavili: „Dobro se nazajtrkujte, potem pa pridite, da vas odpeljemo v šolo.”

„Ej, vi pobalini!” se je zadril nanje cerkovnik.

„Ne smemo jim kaliti veselja,” je pokazal cerkovnika Holoubek in takoj obljubil: „Malo potrpite, čez nekaj trenutkov bom pripravljen.” V kuhinji je stoje popil lonček kave, rogljiček vtaknil v žep in hitel ven.

„Kam naj pa sedem — spredaj na kozla, ali zadaj?” je vprašal.

„Sem nazaj,” so mu vneta kazali fantiči, eden je potegnil prečko z vozička, drugi prijel gospoda župnika za roko, tretji kazal, kako je treba sedeti, kam dejati nogo in kam se prijeti. Dva sta se pri ojesu nepotrpežljivo prestopala kakor žrebca in toliko, da se je Holoubek vsedel in je Vašek namestil prečko, da gospod ne bi mogel pasti z voza, je Jare zakričal! „Hi, hot!” in voziček se je premaknil.

„Dobro se držite,” je Holoubka zaskrbnjeno opominjal Petrček, ki je kobacal zadaj in se držl, kakor da poriva. Holoubek je ubogal, se krčevito oprjel lestvic in zamizal. Voziček je od župnišča pro hribu navzdol proti šoli ropotal, kot da grom odmeva. Domačini so se ustavljali, se ozirali, kimali in se smejali, sčasom pa so se navadili. Le kakšen tujec, ki je naletel na to, se je razburjal in v gostilni govoril o hlapčevstvu in otročariji. „Kakšna otročarija?” se je tedaj zavzel sam Bohač, „otroci imajo gospoda župnika radi in, če po mestih smejo stari dedci vlačiti neumne tenoriste in voziti našminkane igralke, zakaj pa fantiči ne bi smeli peljati starega, hromega župnika. Samo bolj počasi bi morali voziti, da ne bi kje prevrgli in gospoda župnika zvrnili v jarek in ga potolkli.”

„Počasi, počasi,” je kdvo v strahu zaklical za dečki, ko je voziček drvel skozi vas, kot da ga burja žene. Holoubek pa se je mirno smehljalo in brezskrbno ter varno sedel na lesenem sedežu v širokem vozičku. Ko se je voz ustavil pred župniščem, je takoj zlezal z njega in hvalil: „Dobro smo se peljali, konji so izvrstno tekli, zato jih moramo na-

samostan in sestre so mu ljubeznivo ustregle. Ko je odprl zavojček, je od začudenja vzkliknil in sklenil roke. Iz zavojev svilenega papirja se mu je smehljalo ljubeznivo, sneznobelo detece, stegovalo proti njemu svoje roke in zaupno obračalo k njemu kot spominčice sinje oči. Holoubek je šele sedaj spredidel, da je detece ulito iz najčistejšega voska in da je prav v tem njegova prosojna, čarobna lepota.

„Da, edino plemenita čebela in roke čistih devic v sveti samostanski tihoši so vredne, da oblikujejo podobo otroka Device Marije,” se je navdušeno razveselil v svojem duhovniškem srcu. Ves srečen je bil, da so jaslice končane in da je njihovo središče — v plenice povito sveto detece — zares njih krona.

Božič se je vedno hitreje bližal in Holoubek se ga je veselil kot še nikoli. Slutil je, da ga bo v tem svetem času doletela neka posebna sreča, da bo doživel veselje, kot ga doslej še ni...

Ves advent so otroci prihajali v župnišče, toda jaslic niso več videli. Bile so zaklenjene v gostinski sobi na mizi in samo gospod župnik je vsak dan hodil k njim, meril, popravljaj, prestavljal podobe in ovčke, prižigal lučke in svečke, opazoval svetlobo in sence. Otrokom pa je pridno delil velike papirnatne pole s slikanimi podobami, kazal in razlagal, kako jih je treba izrezavati, podlepiti in jih v mahu na desko pritrditi. Po božiču mu mora vsak pokazati svoje jaslice in tisti, ki bo imel najlepše, bo dobil knjigo s slikami in legendami o Jezusu in svetem Petru, tisto, ki jo med vsemi šolskimi knjigami imajo najraši...

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob pol 9. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob štirih popoldne.

ST. LENART PRI SEDMIH
STUDENCIH

Kakor vsa Koroška, imamo tudi mi dovolj snega, da bi ga lahko peljali v Oslo, kjer ga primanjkuje. Tudi naša občina je izdala izredno stanje, da se na način odstrani velika nevarnost, ki bi nastala, ako ne bi zopet dobili zveze z ostalim svetom. Vsak je pljunil v roke in pomagal, kjer je mogel. Narédili smo za silo poti, da so lahko prišli v nedeljo ljudje k službi božji. Upajmo, da ne bo mraz predolgo trajal, temveč bo ljubo sonce sneg snedlo kar najbolj hitro. Seveda se bojimo zopet povodnji, ki letos prav tako lahko nastane, kajti zemlja je zmrznjena in tolikšne količine vode ne bodo mogle tako hitro odteči.

Velika škoda je, da je tvrdka Katz & Klumpp končala s svojim delom v korpiškem grabnu, tako nam ta sedaj ne bo naredila več poti, kakor smo jo imeli preje. Zgleda pa sploh, da letošnjo zimo ne bo nič z vožnjo drv, kajti snega je preobilno, pozneje pa premehek.

Naši pevci kar pridno vadijo za morebitni kakšni nastop poleti. Pri tem se pa spominjamo na one čase, ko je pri celovškem radiju še pihal drug veter in ko so letali za nami, kar se da. Takrat, lahko s ponosom trdimo, da so naši pevci prebili ledino na Koroškem. Še mnogi drugi pišejo o tem. Toda danes so naše pevce popolnoma pozabili, kajti ti gospodje, ki danes sede pri slovenskih oddajah, ne vedo, kdo je bil prvi, ki se je upal slovensko peti, ti gospodje ne vedo, da so oni takrat z vsemi silami delali na to, da ja nihče ne bo šel pet v Celovec, kajti sodelovanje z „okupatorjem“ je največja izdaja. Toda danes je vse drugače, danes si ti gospodje lastijo pravico monopola. S cerkvenim zborom ne morejo delati propagande za svojo brezbožno politiko. Da, gospodje, kar priznajte, da je tako pa obilo „sreče“ pri germaniziranju koroških Slovencev.

V nedeljo, dne 10. februarja, je bilo na našem Strmcu precej živo. Imeli so namreč tekme, kdo bo prvi prišel s sankami iz Strmca na Čavo. Vsa prva mesta so zasedli naši domačini in tako ni Beljačanom drugega preostajalo kakor se s tem zadovoljiti. Od fantov je zasedel prvo mesto Oitzl André pd. Arih, od deklet pa je zasedla prvo mesto podlipnikova Nežca na Čavi. Tudi več drugih mest je zasedla naša mladina.

Sneg nam že zopet dela skrbi. Zapadlo ga je že več kot 60 cm in ga imamo tako kar lepo količino. Še stari ni imel časa izginiti, že je prišel novi. Seveda smo sedaj popolnoma odrezani od prometnih zvez, kajti tvrdka Katz & Klumpp nam ne dela več poti, ker so iz korpiškega grabna že vse spravili na Brncu in tako ne vozijo več skozi našo faro. Občina pa tako nima časa za nas, kakor smo že zadnjič omenili, kajti za nas je tako vse dobro. Sedaj še enkrat kličemo one gospode, ki imajo povsod svoj nos, naj ga tudi tukaj vtaknejo in naj poskrbijo, da bodo naredili pot, da tako dobimo zopet zvezo z ostalim svetom. Ako je ne bodo naredili, potem še davkov ne bomo mogli plačati in bo tako naša „pridna“ občina prisiljena tudi za podklosterski okraj marsikaj črtati.

V petek so kar nenadoma morali odpeljati v bolnico Kepold-a Matija iz Radne vasi, nakar so ga naslednji dan morali takoj operirati na želodcu (Magendurchbruch). Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Pri Ernestu na žagi si je nalomil kost v palcu Tomazu. Upajmo, da bo tudi on kmalu boljši in da bo zopet prišel na delo.

V soboto smo bili na Brnci, kjer so naši pevci pozdravili „Fante na vasi“, ki so prišli iz Ljubljane, da nam pokažejo, kar znajo. Večer je bil res lep in neradi smo se poslovili od naših bratov, ki so nam pripravili tako lep večer. Upajmo, da njihov obisk ni bil zadnji in da jih bomo spet v kratkem lahko pozdravili. Dobro, da so prišli pred tem velikim snegom, kajti sedaj gotovo ne bi pregazili poti, ki jo je sneg zametel.

RIED V ZG. AVSTRIJI

Nabralo se je novic za cel koš. V begunski bolnici v Riedu so bolniki pravoslavne vere 13 dni po katoliškem božiču praznovali poleg našega še svoj božič. Bližnja gostilna je bila oblegana od žejnih grl, ki so popila mnogo, mnogo vodke, tako da je gostilničar iz razlogov ohranitve miru in

Pri nas na Koroškem

življenja gostilno že ob 20. uri zaprl...

Če pogledamo nazaj v l. 1951, je bilo vreme v Zg. Avstriji nekako takole razvrščeno: ena tretjina leta je bila deževna. V mnogih krajih, posebno ob rekah in v nižavah je bila ena tretjina dni meglenih, 25 krat smo šteli nevihte in 42 dni je snežilo. Temperatura se je gibala od minus 12 C do plus 30 C. Tudi letos smo imeli do januarja v riedskem okrožju samo par prstov visok sneg in mraz ni prekoračil minus 8 C.

Tu je živinoreja bolj razvita kot poljedelstvo. Kuga na parkljih in gobcu (slinavka in parkljevka bo menda pravi izraz) kmetom občutno škoduje. Razne profilaktične tekočine, ki so naprodaj po trgovinah, koristijo verjetno samo trgovcem, ne pa kmetom. Tudi cepljenje je ostalo v nekaterih primerih brez uspeha. Že so se okužbe pokazale tudi pri ljudeh. V zadnjem dopisu je bilo že omenjeno, da se bo bolnica razpustila. Mišljena je begunska bolnica v Niedernhartu pri Linzu, kjer so ostali sedaj samo še tuberkulozni in oni, ki postelje ne morejo zapustiti. Ostali so vsi odslavljeni.

Promet na cestah, posebno med Linzem in Solnogradom, se je zelo pomnožil. Ameriška vojaška prometna sredstva, posebno ob času manevrov, oživljajo sicer mirne ceste.

Izdani so bili strogi predpisi s strani ameriškega vojaškega poveljstva proti prostituciji. Vendar ima vojaštvo še vedno veliko privlačno silo za ženski spol in se v lokalnih časopisih čitajo kaj čudne storije o raznih „damah“ in amer. „nevestah“.

Naj omenimo še „pumerico“. Ne bo težko uginiti, da je to veliki zvon, ki so ga letos po prvem ponesrečenem poskusu vendar vili v zvonarni sv. Florijana pri Asteni za cerkev sv. Štefana na Dunaju.

Proti koncu vojne leta 1945 je nacistična zver storila še veliko zločinov. S fosfornimi granatami je SS-artilerija obdelavala cerkev sv. Štefana na Dunaju. Tako je ta simbol krščanske Evrope pretrpel opustošenje, ki ga dvakratno turško obleganje ni moglo prizadeti.

Veliki zvon je padel s stolpnega stola in se razbil. Sedaj so kovinske dele pretopili in vili nov zvon. Tehta 20130 kg, torej za 300 kg več kot stari. S tem bo obnova cerkve sv. Štefana mnogo pridobila. Če se bo ta zvon oglašil, ga pač ne bodo potegovali z vrvo. Bodo pač udarjali samo s kemb-ljem. Tako tezo premikati sem ter tja ni malenkost!

Mogoče bo zanimivo omeniti, da je leta 1945 artilerija iste formacije obstreljevala tudi svetovno znani Konnersreut, ter težko poškodovala z zadetkom tudi hišo, kjer živi Terezija Neumann, ki je bila trn v peti tem „junakom“. Toda peklenska zloba ni dosegla svojega cilja.

GORICE — SKOČIDOL

(Prve gomile novega leta)

Če zvonov bi kaj imeli, bili bi sožalno peli, ko smo nesli že to leto tri osebe v

zemljo sveto. Ker zvonov pa bilo ni, več je bilo žalosti! — Koncem meseca prosinca je po le 14-dnevni boleznii zatisnil svoje oči 84-letni, daleč naokoli znani posestnik-vdovec in gostilničar v Skočidolu, Šuš Marinitšč. Mnogo ljudi in tudi požarna bramba iz Vernberga ga je spremlila na kraj miru.

Isti dan je umrla po daljšem bolehanju v Goricah blaga mati in vdova po možu rudarju, Antonija Winkler. Štiri hčere žalujejo po svoji blagi, dobri in skrbni materi, ki je dosegla za ženo lepo starost, 76 let. Doma je bila v Sent Stefanu ob Zilji. Številno spremstvo na farno pokopališče so ji dali potrti sorodniki in veliko vernikov.

Začetkom svečana pa je v izredni starosti 91 let po dolgi oslabelosti (marasmus senilis), vselej dobro in voljno negovan od svoje naslednice na posestvu ter do slednjega pri zavesti, mirno izdihnil svojo verno dušo starosta naše župnije, vzgledni gospodar skozi skoraj 70 let, Simon (Šimen) Bürger, pd. Kranjc v Goricah. V vdovstvu

Blago za ženske in moške obleke ter plače po globoko znižanih cenah

BRUNNER

Celovec · Klagenfurt

je živel 10 let po svoji vzorni ženi Ani, roj. Šakoparnik. Bil je vselej veren katolik in tudi zvest rodoljub. Bral je slovenske liste in bil ud Družbe sv. Mohorja več kot 50 let. V visoki starosti ni več mogel brati. Kakor potrpežljivi Job je tiho ležal na svojem ležišču. Nikamor ni več mogel od doma, tudi v cerkev ne. V hiši je pa še pred meseci od časa do časa zlezal do štedilnika prilagat netiva in tobak kadit iz svoje „fajfe“, ki jo je še le odložil zjutraj na dan smrti, ko iz nje ni mogel več vleči dima! „Oče naš je stavec“, so mogli reči njegovi domači in tudi „Pokopan je bil v dobri straosti“ (Gen. 15, in 19, 31), mi pa recimo o njem in vseh priletnikih „Krona časti je starost“ (Preg. 16, 31) in „Častitljiva je namreč starost in čast starosti je neomadeževano življenje“ (Mod. 4, 8), blagopokojniki pa nam bo vdano v božjo voljo z Val. Vodnikom potožil „Ne hčere, ne sina — za mano ne bo — dovolj je spomina — me dela pojo!“ Pogreba njegovega se je udeležilo tudi mnogo sorodnikov iz Gozdanj. Pri vseh treh pokopih pa je bilo mraza le malo manj kakor v Kanadi in Sibiriji. — „Malo je pa Stara starim le pozvončevala, dokler nista zvončka nehoté utihnili!“ Prevideni so bili vsi trije! Naj ti in vsi pokojni v miru spe!

ROZEK

Radi obilnega snega, ki dosega pri nas višino 1.35, smo za enkrat drezani od ostalega sveta in moramo sedeti kar doma. Prav radi tega imamo čas in priložnost zamujeno popraviti in napisati nekaj za „Tednik“.

Začnimo zopet s pogrebi. Dne 5. 2. smo ob obilni udeležbi ljudstva in solarjev pod vodstvom učiteljstva izročili materi zemlji 14½-letnega Antona Treiber iz Rožeka. Lansko leto so mu v celovski bolnici amputirali levo nogo, pa ni več pomagalo, ker je zahrbtna bolezen zajela že pljuča in srce. Sicer je bil fant še nekaj mesecev doma in obiskoval celo šolo, a decembra je moral spet v bolnišnico, se je pred božičem vrnil, nakar se je njegovo stanje vidno slabšalo in v nedeljo po svečnici je izdihnil. Bog mu ni namenil, da bi se z eno nogo potepal po svetu, marveč je rajši končal njegovo trpljenje in ga vzel k sebi. Bil je pridren otrok, v šoli kakor doma, spreviden in lepo pripravljen je odšel v večnost, kjer bo prosil za svojo dobro mater, brata in sestri.

V nedeljo, dne 10. 2., so našli v Šmartnu v njegovem stanovanju mrtvega komaj 30 let starega Alojzija Orosel. V noči od sobote na nedeljo, ko se je žena mudila pri sorodnici v Srajah, ga je zadela srčna kap. Zapušča poleg mlade žene 2 nedorasla otroka. Doma je bil iz Činžata pri Mariboru. Po vojni se je tukaj nastanil, oženil in služil pri tvrdki Baumgartner kot lesni delavec. V torek, 12. 2., smo ga spremili k zdajnjemu počitku. Njegov šef, g. Baumgart-

ner, se mu je ob odprtem grobu zahvalil za njegovo zvestobo in pridnost. Naj oba počivata v božjem miru.

Porok v letošnjem pustu tukaj nismo imeli. Tudi lansko leto je bilo v domači fari le malo porok, namreč 5.

Kar se tiče rojstev, je bilo lansko leto precej rodovitno. V domači fari se je rodilo in bilo krščenih 20 otrok, v bolnicah pa še nadaljnih 7, skupno torej 27 otrok. Od teh 27 je bilo 25 zakonskih in samo 2 nezakonska. Po spolu že drugo leto močno prevladujejo fantje.

Umrla je lansko leto 16 faranov, 15 odraslih in 1 otrok. O večini teh rajnih smo že poročali, o ostalih pa danes. Na prvi petek v oktobru je zatisnila svoje oči blaga Meta Katnik, p. d. Prosenova v Spodnjih Goricah, v 75. letu starosti. Bila je teta č. g. o. frančiškana Bertranda Katnik, ki je odšel v Ameriko. Rajna je bila res pobožna duša, ki je tudi ob delavnikih prišla, ako je le mogla, k sv. maši in k sv. obhajilu. Naročena je bila ves čas na Mohorjeve knjige in je brala naše verske liste, jih priporočala sosedom in jih delila. Častila je presveto Srce Jezusovo, in gotovo ne bo slučaj, da je na prvi petek umrla in bila na prvo in rožensvensko nedeljo pokopana. Ker je bil domači g. župnik tisti čas ravno v Rimu, je vodil mrtvaški sprevod in imel pogreb č. g. župnik Petrič, sorodnik in dober znanec družine Katnik. Ob grobu se je rajni zahvalil za dober zgled, ki ga je dajala s svojim lepim življenjem in spodbujal pričujoče k posnemanju.

Dne 19. oktobra je v Gospodu zaspal v visoki starosti 85½ leta Gregor Arnejc, p. d. Bvažč. Bil je dober mizar, ki je vedno zadovoljil svoje odjemalce. Kot vnet čebelar je ljubil svoje čebelice in od njih se je učil marljivosti, zato je bil vedno pridren delavec in je čas izrabljaj. Dokler je videl, je rad prebiral Mohorjeve knjige in sploh naše liste. Svojučas je častno zastopal domače slovensko prebivalstvo v rožeškem občins-

Čokolada, kg 5.29.—

Karolinski riž, najboljši v vsaki količini

BRUNNER

Celovec-Klagenfurt

skem odboru. Takih mož bi rabili v današnjem času. Bog jih obudi med nami, pa bodo boljši časi.

Koncem meseca okt. je odšel v nebesa angelček v človeški podobi, Mihael Greibl, en mesec stari sin Balučevih staršev, da pri Bogu za nje in za nas prosi.

Nagle in neprevidene smrti je umrl Huberjev hlapec Dominik Leimisch. Ponoči se je užgala posteljnina — najbrž od cigarete — in se je v dimu zadušil. Zjutraj so ga našli mrtvega, Rojen je bil na Prevaljah in je dosegel 47 in pol leta.

Kot zadnja v starem letu je bila rešena trpljenja po daljši boleznii Ivana Kullnig, p. d. Kodelčinja v Šmartnu, stara 57 let. Ob lepi udeležbi vernega ljudstva smo ji izkazali zadnjo čast. Naj vsi ti in v starem letu umrli počivajo v miru. Žalujočim družinam izrekamo tudi s tem odkritosrčno sožalje.

SELE

V zadnji številki smo poročali o poroki Pavle Pristovnik s Florijanom Jugom. Na veselem ženitovanju pri Falleju so se gališki in selski svatje prav dobro imeli ves popoldan in vso noč.

Zunaj pa je tulil veter in dvigal oblake drobnega snega. Zato je zjutraj oddaljene svate čakalo neprijetno iznenađenje: Prej lepo odkidana cesta proti Trklu je mestoma kar zginila pod snežnimi zameti. Konji, vpreženi v sani, bi ne mogli nikamor in nekateri svatje v nizkih čevljih so bili v veliki zadregi. Kaj storiti? Izposodili so si v vasi visoke zimske čevlje, potem se je razvstila čudna procesija: Dva Jugova vola sta spredaj vlekla po dvoje sani, za njima so stopali štirje konji, vozniki in končno svatje, ki jim je težavna hoja preganjala spanec po prečuti noči. Dobro, da ta rajza ni trajala predolgo, ker od Trkla dalje so iskri konjiči že mogli svate na sance peljati domov. Srečo so imeli, če bi namreč ženitovanje še za en dan potegnili, bi gališke svate zapadlo v Selah. Že v torek proti večeru je namreč začelo krepko snežiti in do četrta je zapadlo toliko snega, da smo bili en teden popolnoma odrezani od sveta. Šele po enem tednu, v sredo 20. februarja, je bilo končano kidanje po cesti.

Uboge snne trpe lakoto in poginjajo v visokem snegu. Dosti jih je prišlo v nižino, kjer so jih lovci s pomagači polovili in jih krmijo za najhujši čas v hlevih in svinjakih, dokler jim ljuba vigrad ne prinese zopet zlate svobode v prosti naravi.

Vse poljedelske stroje

kosilnice	mline
mlatilnice	za moko in zdrob
čistilnice za žito	grablje za
slamozemlje	konjsko vprego
sadne stiskalnice	izruvače
dizel motorje	za krompir
kakor tudi:	gnojnične črpalke
mlečne centrifuge	električne plotove
stroje za	za pašnike
surovo maslo	električne motorje
	L. t. d.

šivalne stroje nove in rabljene
rabljene že od S. 750.— naprej
Bencinske motorje rabljene (generalno reparirane)

nudi najugodnejše:

MAX TRAUN

Pilberk - Bleiburg, Kumeschg. 14

Glavno zastopstvo AGRIA-univerzalnih strojev, ki kosi žanje, orje, okopava in s katerim je mogoče tvoriti do 400 kg z 20 km brzine. — Zamenjam ali vzamem v račun tudi rabljene benz. in dizel-motorje.

Šumeči prisad ali šuštavec

Ena zelo hudih in nevarnih nalezljivih govejih boleznij je šumeči prisad ali šuštavec (Rauschbrand). V krajih, kjer se ta bolezen pojavi, more uničevati govejo živino leto za letom.

Da bi se obvarovali pravočasno te hude bolezni, je koroška deželna vlada izdala navodilo o zaščitnem cepljenju goveje živine proti šumečemu prisadu. Zaradi važnosti prinašamo ta navodila deželne vlade v celoti in priporočamo vsem živinorejcem, da jih točno preberejo in se tudi po njih ravnaajo.

RAZGLAS

deželnega glavarja z dne 31. januarja 1952, št. 44.213-14/52 o zaščitnem cepljenju živine proti šumečemu prisadu v letu 1952.

Zaradi zagotovitve pravočasne izvedbe zaščitnega cepljenja goveje živine proti šumečemu prisadu na temelju §§ 12, 25 in 33 zakona o živinskih kužnih boleznih in na temelju zadevne izvrševalne odredbe razglašajo deželni glavar, da bo izvršeno zaščitno cepljenje proti šumečemu prisadu govedi v letu 1952 po sledečem načrtu:

I.

1. Oni lastniki živali, ki želijo dati svojo govejo živino zaščitno cepiti proti šumečemu prisadu po pogojih uradnega načrta za cepljenje, torej pod naslednjimi pogoji, morajo prijaviti pri občinskem uradu število živali z naznačbo kraja in občine, v kateri bodo živali na paši; datum, do katerega je treba živali prijaviti, določi okrajno glavarstvo. Župan mora predložiti dospele prijave pristojnemu okrajnemu glavarstvu do določenega termina. Ravno tako pa morajo predložiti tudi živinozdravniki okrajnemu glavarstvu vse one prijave, ki bi mogoče bile izročene naravnost njim.

2. Zaščitno cepljenje proti šumečemu prisadu izvrši načeloma pristojni uradni živinozdravnik. Le v slučaju, ako bi bil ta uradno zadržan, more cepljenje izvesti praktični živinozdravnik.

3. Ako ne določi uradni živinozdravnik z ozirom na krajevne razmere, da bo cepljenje izvršeno po hlevih, morajo prignati

lastniki živali, ki jih želijo dati cepiti, ob določeni uri na kraj, ki ga določi uradni živinozdravnik in ga objavi občina.

4. Za zaščitno cepljanje govedi proti šumečemu prisadu po načrtu, ki ga razglašajo deželna vlada brezplačno cepivo.

5. Za cepljenje po uradno razglašenem načrtu plačajo lastniki živali za vsako prijavljeno govedo znižano pristojbino. Uradni živinozdravnik pa sme računati večje pristojbine za cepljenje ob času, ki je izven uradno določenega časa, nadalje za cepljenje v krajih, ki so oddaljeni od smeri potovanja živinozdravnika in pa v slučaju, ako je v kakem okolišju število prijavljenih živali zelo malo.

II.

Vse goveje živali, ki so cepljene zaščitno proti šumečemu prisadu, morajo biti tetovirane na desnem ušesu (notranja in spodnja površina) s črko „R 2“.

III.

Priznanje državnega prispevka za govedo, ki pogine vsled šumečega prisada, v smislu §60 zakona o živinskih kužnih boleznih in zadevne izvršilne odredbe, nadalje prispevki iz sklada za obvarovanje živinskih kužnih boleznij, zapade (se ne izplača) iz razlogov, ki so navedeni v §§ 53 in 54 tega zakona, zlasti v naslednjih primerih:

a) ako posestnik, njegov zastopnik ali pooblaščenec opusti predpisano pravočasno prijavo (§§ 17 in 18 zakona o živinskih kužnih boleznih) o izbruhu ali sumu bolezni šumečega prisada govedi v njegovem hlevu;

b) ako je imel posestnik, njegov zastopnik ali pooblaščenec priliko, da bi dal svoje goveje živali zaščitno cepiti proti šumečemu prisadu, pa te prilike ni izrabil, ako torej niso bile goveje živali prijavljene za zaščitno cepljenje.

V Celovcu, dne 31. januarja 1952. — Stev. 44.213-14/52.

Za deželnega glavarja
Namestnik deželnega glavarja:
Ferlitsch, I. r.

Nesreča na poledenelih tleh

Vsak letni čas ima svoje prijetnosti pa tudi svoje slabe strani. Še prav posebej prinaša s seboj razne neprijetnosti in celo nevarnosti zimski čas. V tem letnem času se včasih kar vrstijo nesreče. Tudi letošnja zima nam ni prizanesla, čisto po starem izreku, da zima in davkarija nikdar ne prizaneseta.

Zlasti pa je pozimi nevarno takrat, ko se podnevi zaradi južnega ali sončnega vremena sneg ter led otajata, ponoči pa nato spet začne zmrzovati. Vsa pota in zlasti vsi hodniki ob hišah postanejo ob takem vremenu gladki kakor steklo. Večkrat je tako gladko, da bi bilo najbolje hoditi kar po vseh štirih ali pa bi si bilo najbolje navezati cunje na noge, kakor to storijo včasih Tržačani ob kaki prav neumljenosti hudi burji. Toda, če le more, človek raje hodi tako, kakor mu je dano po stvarni volji in zato tudi po takih poledenelih potih poskuša hoditi zravnano. Včasih pa se mu to le ponesreči in posledica tega je večkrat težja ali lažja poškodba ali celo zlomljena roka ali pa noga.

Da bi take nesreče čim bolj preprečili, obvezujejo policijski predpisi hišne last-

čal malo vsoto Jozeju, hlapcu pri sosednjem gostilničarju. Ta pa se je obvezal, da bo točno ob vsakem mrazu posul hodnik ali pločnik ob Bakelnikovi hiši s pepelom. To je sicer Jozej sveto obljubil, že takrat pa te obljube ni vzel ravno preveč resno, ker se je pač ravnal po starem preizkušenem pravilu: „Za malo denarja malo muzike.“

Zgodilo pa se je, da je nekega dne nenadoma po prijetnem toplen popoldnevu, ko se je sneg topil, zapihal mrzel vzhodnik. Kar naenkrat so bila vsa pota poledenela. Tega pa ni opazil naš Jozej, ki je ravno malo pregloboko pogledal v kozarček, in nesreča je bila že tu. Z obiska pri svoji sosedji se je vračala domov malo pozno zvečer stara Mojca. Ko je šla ob Bakelnikovi hiši, je stopila na gladka poledenela tla in kar naenkrat ji je zmanjkalo tal pod nogami, zavpila je še na pomoč, toda to ni dosti pomagalo, ker je že ležala na gladkih tleh. To pa še ni bilo najhujše, hujše je bilo to, da se je Mojca pri padcu precej poškodovala na levi roki, ki si jo je zvilila. Še dobro, da roka ni bila zlomljena.

Ko je Bakelnik, ki je sedel ravno ob prijetno zakurjeni peči, zaslišal krik stare Mojce, se je takoj prestrašil, obšel ga je neprijeten občutek in hitel je pred hišo. Tu je pomagal Mojci na noge, pa je že hitel tudi zatrjevati svojo nedolžnost ter se jezil na Jozeja, ki je pozabil posuti hodnik s pepelom.

Toda to opravičevanje in to zatrjevanje nedolžnosti pa Bakelniku ne bo dosti koristilo in to si moramo tudi iz te nesreče, ki se je dogodila stari Mojci, zapomniti.

Kdor namreč izpolnjevanje svoje obveznosti in dolžnosti prepusti proti odškodnini komu drugemu, zato še vseno odgovarja za škodo, ki nastane vsled zanemarjanja prevzete dolžnosti. Ako je torej Bakelnik prepustil izvrševanje svoje obveznosti Jozeju, je zato moral vse eno Bakelnik plačati stroške, ki jih je imela Mojca z zdravljenjem zvite roke, plačati pa je moral Mojci tudi odškodnino za bolečine. To je moral Bakelnik plačati in nobena jeza in nobeno izgovarjanje na Jozeja mu ni pomagalo.

Se je čas za apno

Nad 80% — tako nam pove preiskava zemlje — naših njiv in travnikov ter pašnikov vsebuje premalo apna. Ako želimo na teh površinah doseči dobre pridelke, moramo najprej dodati zemlji apna.

Do 31. marca letos je še čas, da dobijo kmetovalci apno po znižani ceni. Po tej znižani ceni stane 1000 kg ogljiko-kislega apna (brez vreč) 65 šil., 1000 kg mešanega apna (brez vreč) 145 šil. Razen tega dobijo kmetje odškodnino za prevozne stroške pri oddaljenosti nad 7,5 km od nakladalne postaje do doma.

Znanje — pot k blagostanju

Deželna kmetijska zbornica prireja v Celovcu v dneh od 27. februarja do 7. marca t. l. peti kmečki visokošolski tečaj za praktične kmetovalce. Tečaj je razdeljen v dva dela, prvi del je od 27. do 29. februarja, drugi del tečaja pa od 3. do 7. marca, vedno v veliki dvorani Kmetijske zbornice v Celovcu, St. Veiter Ring 57 („Kucherhof“).

Naslovi predavanj in imena predavateljev jamčijo, da bodo mogli kmetovalci pridobiti v zgoščeni obliki najpotrebnejše iz najnovejših praktičnih in znanstvenih pridobitev za umno in dobičkanosno kmetovanje v sedanjih razmerah.

Predavanja se pričnejo dopoldne vedno

Opozorilo kmetovalcem!

Plemenski sejmi za pincgavsko živino

Vse živinorejce, ki redijo pincgavsko govejo živino, opozarjamo na razpis plemenskih sejmov za pincgavsko živino, ki bodo letos v Lienzu (Vzhodna Tirolska) in v Feldkirchnu (Trg). — Več je razvidno iz zadevne objave koroške pincgavske živinorejske zveze. Ta razglas je na zadnji strani današnje številke „Našega tednika“.

Nepostavno prodajanje mleka in mlečnih proizvodov

Mlekarski sklad (Milchwirtschaftsfond) opozarja, da bo v smislu razglašane koroškega deželnega glavarja z dne 18. februarja t. l. in v smislu objave Mlekarskega sklada v bodoče vsako prodajanje mleka in

Tako ugodne prilike za nabavo apna po tako nizki ceni gotovo kmetje ne bodo tako kmalu spet dobili. Zato nujno priporočamo vsem kmetovalcem, naj napravijo čim prej prošnjo na okrajno kmečko zbornico, da bodo deležni še znižane cene pri dobavi apna.

Ni pravilno vedno in ob vsaki priliki samo tožiti, kako nam slabo gre in kako smo povsod zapostavljeni, takrat pa, ko bi mogli pomagati do boljše donosnosti svojih kmetij, pa to priliko zamudimo.

ob 1/29. uri, popoldne pa ob 1/22. uri, vstopnina pa je za vsak dan po 5 šil. Za gospodinjstvo bo zlasti zanimivo predavanje dne 4. marca (torek) dopoldne („Olajšanje dela v gospodinjstvu“) in dne 5. marca (sreda) popoldne („Krmiljenje svinj s krmililnega pridelka“). Gospodarje pa bo gotovo zanimalo predavanje dne 5. marca dopoldne („Zvišanje proizvodnje v živinoreji“), dne 6. marca dopoldne („Slinavka, parkljevka in tuberkuloza“) in popoldne isti dan („Temelji intenzivnega gospodarstva z vodo“) in dne 7. marca dopoldne („Silo in ensilaza“). — V petek, dne 7. marca, bodo popoldne predvajali zelo zanimive kmetijske filme.

mlečnih proizvodov brez posebnega dovoljenja strogo kaznovano, po določilih zakona o mlekarstvu.

Zato je v načelu prepovedano prodajanje mleka in mlečnih proizvodov potrošnikom brez izrecnega pismenega dovoljenja pristojne mlekarne. To dovoljenje pa bo izdano samo tam, kjer mlekarne in prodajalnice mlekarne ne morejo potrošnikov oskrbeti z mlekom. Kdor pa dobi dovoljenje prodajati mleko na domu, prodaja to mleko in mlečne proizvode samo v imenu in za račun mlekarne in mora tudi mlekarne odvesti mesečno izravnalni prispevek za Mlekarski sklad.

Zaradi važnosti te odredbe posebej opozarjamo na razglas Mlekarskega sklada, ki ga prinašamo v današnji številki „Našega tednika“ med „Uradnimi objavami“ na zadnji strani.

KRATKE ZANIMIVOSTI

Poprova meta

Združene države so največji pridelovalec poprove mete na svetu. Ameriški izdelovalci žvečilnega gumija in raznih slaščic, kupujejo tisoče kilogramov olja iz poprove mete, da izboljšajo okus svojih izdelkov. Industrija žvečilnega gumija sama, ki izdela letno 93.150.000 kilogramov gumija, tvori velik trg za olje iz poprove mete. Da zadostijo povpraševanju, so ameriški farmerji posejali leta 1951 nad 19.000 hektarov s poprovo meto.

Olje se na rastlinah poprove mete nahaja na malih mehurčkih, ki so na spodnji strani temnozelenih listov. Te male mehurčke z oljem pokriva tenka mrenica. Lani so v Združenih državah pridelali iz poprove mete 777.600 kilogramov olja.

Že stoletja preje so gojili poprovo meto v Angliji in na evropski celinii. Posebno vrsto poprove mete, ki daje neko grenko olje, pa sejejo na Kitajskem in Japonskem. To olje ima velik dostotek mentola, ki ga uporabljajo v medicini.

Poprova meta je prišla v Združene države pred 140 leti iz Anglije.

Rastlina poprove mete potrebuje globoko, bogato zemljo, ki je dovolj rahla, da se lahko razvijejo korenine. Enakomerno deževje med rastjo daje najboljši pridelek. Na področjih z manjšimi padavinami namakajo polje s poprovo meto umetno.

Ko dozori poprova meta, jo kosijo s kosilnimi stroji, takoimenovani „rezači“ in jo naložijo na tovarne avtomobile. Potem spravijo meto v velike kadi za destilacijo.

Olje poprove mete pridobivajo iz rastlin s parno destilacijo. V dno kadi dovajajo paro, ki prepaja seno. Zaradi vročine popokajo oljne mrenice in sproščajo olje v obliki pare. Para in oljni hlapi se zbirajo v posodi, ki je v hladilni vodi, in v kateri se zbira na to mešanica olja in vode. Olje ostaja na vrhu vode in ga odvajajo v velike neprodušne bobne.

Izkušeni kupci, ki poznajo dobro olje po barvi, duhu in po okusu, kupujejo olje poprove mete za nadaljnjo uporabo. Olje, ki se uporablja v medicini, mora pa odgovarjati strogim predpisom, ki jih določa zakon.

Preprečevanje razmnoževanja muh

Na zborovanju Ameriškega društva javnega zdravstva so ameriški znanstveniki izjavili, da je najboljši način za uničevanje muh — splošno znanih prenašalcev boleznij — razkuževanje krajev, kjer se plodijo in razmnožujejo. Škropljenje hiš in drugih krajev, na katerih se zbirajo muhe, z uničevalnim sredstvom, ne doseče drugega, kot da se zmanjša število doraslih muh, izjavljajo znanstveniki. To škropljenje ima poleg tega tudi samo začasen uspeh in rešuje sanitarno vprašanje šele potem, ko je že nastalo.

Zdi se tudi, da se muhe in druge vrste mrčesa navadijo na DDT in na druga sredstva za uničevanje mrčesa.

Dokazano je, da tudi tiste muhe, ki ne

POMLADANSKA OBLAČILA
za dame, gospode in otroke priporoča
WALCHER
Celovec — Klagenfurt, 10. Oktober Strasse 2

pikajo človeka, prenašajo razne bolezni, med tem zlasti otroško paralizo in grižo. Iz teh razlogov skušajo funkcionarji javnega zdravstva po vsem svetu najti najboljša sredstva za uničevanje vseh vrst muh.

Nov način pobijanja muh obstoja v tem, da se primeša priproste kemične snovi živalskemu gnoju, ki je priljubljeno zbirališče muh. Te kemične snovi, katere so zdaj predmet proučevanja ameriških strokovnjakov, lahko preprečijo muham razmnoževanje, ne da bi škodovala ljudem ali domačim živalim ali pa uničile plodilno moč gnojil.

Elektro-motorji, kabel, stikala vodne črpalke

vedno in v dobri kakovosti dobavljaja

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

Celovec — Klagenfurt, St. Peter, končna postaja obusa, Völkermarkter Strasse Nr 117

nike v sklenjenih naseljih, da morajo poledenela tla posuti s peskom, pepelom ali drugim primernim materialom. Ta predpis in ta dolžnost pa je včasih precej neprijetna in nadležna. Ako namreč zvečer sedi hišni lastnik ob prijetno topli peči, ni prav nič prijetno hoditi iz tople sobe v mrzlo zimsko noč in trositi po poledenelih hodniku pepel. Zato se večkrat zgodi, da hišni lastniki prenesejo to neprijetno dolžnost na koga drugega, kateremu morajo zato seveda plačati primerno odškodnino.

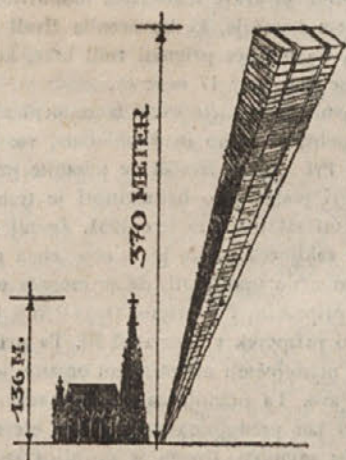
Tako je napravil tudi vaški trgovec Bakelnik, ki je kmalu ob začetku zime pla-

124 lesenih hiš za Avstralijo

Obisk v enih največjih koroških mizarskih delavnic

Bilo je ob začetku letošnje hude zime. Večina mizarskih podjetij na Koroškem se je morala odločiti, da odpusti precejšnje število svojih delavcev. V tem položaju je poklical nekega dne gospod Fercher v Beljaku svoje delavce in jih vprašal, ako hočejo sodelovati in pomagati pri izvršitvi naročila za izdelavo večjega naročila lesenih hiš za Avstralijo. Vsi zastopniki delavcev so veselo pritrtili, saj jim je bilo s tem omogočeno delo tudi preko zime. — Že prej je ta tovarna izvršila dvojno takih naročil za Avstralijo, toda pri tem naročilu, naj bi izdelalo podjetje tudi vse potrebne zaboje in naj bi tudi samo prevzelo pakovanje vseh izdelanih hiš. Razen tega je bilo treba izdelati hiše v zimskem času, medtem ko je bilo treba izvršiti prejšnja naročila v poletnem času, kar je bilo seveda ugodnejše, ker je treba precejšen del vsega potrebnega dela izvršiti na prostem.

Sklad zabojev iz izdelki tega naročila bi dosegel — ako bi bili zloženi zaboji drug na drugem — ogromno višino, to je trikratno višino stolpa cerkve sv. Štefana na Dunaju.

Pogodba je bila sklenjena z znano avstrijsko izvozno tvrdko „Thermobau“ in bil je točno določen termin, do katerega mora biti naročilo izvršeno. Lastnik podjetja, gospod Fercher, je obiskal v sedmih dneh veliko število žagarskih podjetij tudi v najbolj oddaljenih dolinah južne Avstrije, predno je mogel dobiti zadostno količino primernega lesa. Sicer se malo čudno sliši, vendar je res, da ni tako lahko dobiti potrebno količino lesa. Po železnici in s tovornimi avtomobili so v prihodnjih dneh nato začeli dovažati les — okrog 600 kub. metrov — k podjetju Fercher v Beljaku. Treba je bilo delati vse po točno izdelanem načrtu in za vsak komad lesa je bilo treba izbrati potrebno vrsto in kakovost lesa. Skladi lesa — od navadnega bora pa do parjene bukovine — so bili vedno večji, bili pa so vsi ti visoki skladi sistematično razvrščeni in primerno sortirani. Tri popolne strojne ureditve so obdelovale les in 60 mizarjev je pri tem bilo zaposlenih po točno izdelanem načrtu, da nikdar ne bi nastal kak neproduktiven presledek v delu, kar bi končni izdelek samo podražilo in bi bilo izgubljenega mnogo dragocenega časa.

Fleiss (marljivost) je ime predelavca, ki že skoraj 25 let dela pri podjetju in ki je desna roka svojega šefa in ima v glavi vse številne oznake stoterih delov. Vsak predal, vsaka letvica, vsaka vrata, vsako okence, ploščica ali klin, vse to je označeno s posebno številko in črko, ki naj omogoči montažo tam preko v Avstraliji, vse to mora biti vtisnjeno na posamezne dele.

Podnevi je vse mrgolelo v delavnici, kakor v kakem mrvljišču, vsi pa so delali po nekem nevidnem zakonu in povelju. Predno je še bil naložen zadnji sklad lesa, je že prvi izginil v nenasičenem žrelu delavnice. Na cesti so večkrat obstali ljudje in so z zanimanjem opazovali to vrvenje. Toda tudi ponoči, ko se je že mesto odlo v temo in je vse mirovalo kakor izumrlo, so svetila okna v temno noč in neprekinjeno brnenje strojev ni ravno razveseljevalo spečih sosedov. Posamezni deli so morali preiti vsaj pol tucata strojev, nakar so bili zlepljeni ali montirani in že je imel opraviti pleskar. Vedno jasneje so se izoblikovali iz neenotne mešanice surovi obrisi posameznih vrat, okenskih obojev, premičnih oken, plošč, predalov, letev in vdelanega pohištva. Medtem pa so že začeli tesarji z

izgotavljanjem zabojev. Pa tudi zaboji so bili vse do zadnjega žeblja in do zadnje letvice izdelani točno po načrtu in so morale biti pri tem posamezne letvice postavljene tako, da so se zunanje ujemale z notranjimi, s čemer se prihrani prostor na ladji.

V pičlih treh mesecih intenzivnega dela so izginili velikanski skladi lesa v dolgih delavnicah in so se pokazali po vsestranskem obdelovanju kot gotovi sestavni deli v skladih, ki so bili pripravljene za pakovanje. Tam so jih šteli in označili s številkami, zunaj pa so se že večali skladi zabojev, ki naj bi prevzeli vse te dele. — Vreme se je spremenilo, motno-sivi oblaki so se raztegnili globoko nad Karavanke, veter je ledeno žvižgal nad mestom in je prinesel sneg, sneg in zopet sneg. Vsa dežela je preko noči izginila pod belim bremenom, odrezala pa je tudi zaboje, ki so bili doslej zaradi ugodnega vremena na prostem, od ostalih delavnic. Pri tem pa se je šlo za dneve, če ne za ure. Treba je bilo izprazniti veliko delavnico in v pospešenem tempu je šlo delo naprej, brez prestanka dan in noč. — Pritrjevali so že jeklene oboje, zgoraj in spodaj na zabojih pa so bili vidni razni žigi, ki so bili potrebni zaradi prekomorskih deklaracij in zaradi omogočenja montaže v Avstraliji. Vreme se je spet izboljšalo in zunaj je postal viden odsev trimesečnega intenzivnega dela: nepregledna vrsta zabojev, ki so bili zloženi drug nad drugim, v štirih različnih smereh, je čakala na prostem, da jih odpeljejo na kolodvor, od koder naj bi nastopili pot proti Trstu. Zaboji in spet zaboji so obrobjali vsa pota in dovozne ceste. V šestih zabojih različne velikosti pa je mizarsko delo za eno popolno hišo. Pri tem je največji zaboj tako težek, da je potrebno za dviganje istega 8 mož. V predpisani velikosti po 7 cm pa blesti na

vseh zabojih in zabojskih znak „VF“ (Fercher Villach) in bo tako nastopil vsak čas pot do najbolj oddaljenega kontinenta.

Kakšno veliko delo je bilo pri tem opravljeno, bomo mogli bolj razumeti, ako si predstavljamo, da vsega tega dela ni izvršilo kako industrijsko podjetje, ampak le dobro organizirano obrtno podjetje, ki pa ostane konkurenčno in tako vedno sposobno tudi za proizvodnjo izvoza vsled svoje iniciativnosti in delavnosti. Pri tem pa izdeluje podj. tega še pohištvo za domače potrebe. Za točno izvršitev takega naročila je potrebna že precejšnja mera umetnosti organizacije in kalkulacije, k temu je treba že mnogo iznajdljivosti in trgovske odločnosti. Saj visi medtem nad podjetjem riziko dnevnega penala (kazenski odtegljaj) v višini 24.000 šilingov, kolikor znašajo stroški ladje, ki čaka v Trstu; združeni pa so s tem še drugi riziki. Pogodba je namreč sklenjena za fiksno ceno in se ne ozira na morebitno zvišanje plač in zvišanje cen materiala. Ako pa bi bila le za nekaj tednov potrebna omejitev električnega toka, bi tudi najboljše volje ne pomagala dosti, ker bi izključitev toka ohromela celo vrsto strojev. Tudi neugodno zimsko vreme more povzročiti veliko nepravilike. Zamuda tudi samo enega ali dveh tednov pa pri takem naročilu ne bi za podjetje pomenila le občutne škode, ampak popolno propast.

Pri tem pa moramo s priznanjem omeniti, da se pri odločitvah vedno bolj izoblikuje stremljenje, naj bi naša industrija in obrt izvažala vedno več gotovih lesnih izdelkov, v čemer je tudi vsebovana seveda tudi delovna zmogljivost avstrijskega delavca. Manjši pa naj bi bil izvoz neobdelanega lesa, pa naj bo to okrogel les ali pa navadno žaganje.

Velemizarstvo Fercher v Beljaku — FV — je dobilo s prednjim naročilom za izvoz 124 lesenih hiš največje naročilo v mizarstvu. Z izvršitvijo tega naročila, ki je že tretje te vrste, si je pridobilo podjetje ime in priznanje, ki ga v mizarski stroki ne bo več mogoče prezreti.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

PODRAVLJE — DOLE

Stezo v zakonsko življenje sta tekoče leto tu otvorila ženin Alojzij Widmann, poštni uradnik v Beljaku, stanujoča v Podravljah, sin Valentina Widmanna, krojaškega mojstra, in Antonije roj. Haas, 28-letna. Nevesta je bila Marija Orasch, pd. Ohačičeva v Dolah, hči odličnega gospodarja Matija Orasch in Marije roj. Ulbing, 24-letna. Poroka je bila v skočidolski farni cerkvi s posebnim dovoljenjem dekaništva v soboto, dne 16. svečana t. l. Ženitnino pa sta potem obhajala poročena s pričama in sorodnimi svati v domači hiši nevestini v Dolah. Priči sta bila gg. Tomej Sternad, pd. Sternad v Vogrnjem polju, župan-starosta velike žiljske občine, in Janko Čemeršnjak, pd. Kovačev na Dravi, sedaj že več let tajnik in pooblaščenec občine Devica Marija na Zilji. Stanovsko poroko je uredil občinski tajnik in pooblaščenec občine Vernberg, g. I. Frankl, vsled izredno globokega snega kar v družinski izbi nevestinega doma, pri Ohačiču v Dolah.

Zakonsko življenje se najboljše začenja brez plesa. Tudi tozadevno sta novoročenca dala okolici lep zgled. Mesto njega je goste (svate) ob izbrani postrežbi domače hiše izborna zabaval in kratkočasil pod vodstvom g. učitelja I. Pinter-ja z Drave njegov topot le polovično nastopajoči moški kvntet z narodnimi pesmimi v obeh jezikih. Nekatere so bile celo mešane, mnoge zelo šaljive.

Iz knjižice Mohorjeve Družbe iz leta 1899 „Jagode“ je pa besednik čestitajoč slavljencema recitoval lepi rimanki „Nevesta“ in „Ženitovanje“, slavnega našega pisatelja in pesnika Josipa Stritarja (1836 do 1923), ki je svojčas zložil mnogo sličnih pesmi za razne stanove, poklice in življenjske dogodke.

Spominjali smo se istočasno tudi nevestinih staršev, ki jima že leto dni mineva čas srebrne poroke, ženinovin pa že 31. leto, na svatbi pa so bili navzoči tudi starši nevestine matere, ki — želimo jima — bodo v dveh letih mogli obhajati že 60-letnico svoje poroke!

Novemu nadebudnemu paru naj poročni venec ne ovne in sonce sreče, zdravja in miru ne zatone ne njima, ne njunemu potomstvu!

BISTRICA

V nedeljo popoldne smo pokopali na našem pokopališču v Šmihelu Pekovega očeta z Bistrice. Rajni je bil delavec, preselil se je sem k nam, sicer so bili njegovi predniki v šmihelski fari na Blatu pri Pokleniku doma. Naj počava v miru!

PLIBERK

V Ponikovi je umrl v petek, dne 8. februarja t. l., Janez Grabner, rojen koncem februarja leta 1873, torej bi bil izpolnil v nekaj dneh 79 let. K zadnjemu počitku smo ga spremili v nedeljo popoldne na libuško pokopališče.

ŠMIEHEL NAD PLIBERKOM

V ponedeljek sta sklenila zakonsko zvezo Feliks Jop in Ančka Černic iz Dvora. Domači gospod župnik so poročali in želeli zakoncem obilo sreče in blagoslova. Za priči sta bila Franc Černic in Leopold Zakrajšek, sodelavec ženina.

Feliks nam je vsem dobro znan ter smo ga videli že mnogokrat na odru. Dovtipen in šaljiv, kakor je v življenju, tako je nam podajal take vloge na odru, da smo se večkrat nasmejali iz srca. Upamo, da bo to židano voljo ohranil tudi v zakonskem stanu in bo imela Ančka prav fletno. Mislili smo, da se bo tudi poroka raznesla, ko mu je sneg podrl bajto, pa Feliks ni izgubil radi tega glave. Upamo, da tudi v zakonu ohrani svojo postojanko kot pravi sveto pismo: mož je glava ženi. Obilno sreče in blagoslova!

Toliko snega pa niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Pri Štefanu je podrlo rušt na hiši, predrlo strop in če bi Mica pravčasno ne zbežala, ko je slišala pokanje, bi jo na licu mesta ubilo. Figovcu pa je podrlo skedenj. Sedaj je postalo nas vse že malo strah. Marljivi in pridni so kar prve dni začeli spravljati sneg raz streh. Lenuhi pa smo bolj zadnje dni pričeli s tem delom. Vse si videl po celi fari na strehah, možje, fanti, dečki, in še žene, katere nimajo moža ali pa dosti mošta v kleti, da bi jim kdo spravil za to drago kapljico snega s strehe. Ljudje pa iznajdljivi, kar še nismo videli, smo gledali te dni. Fantje so vzeli žico, odrezali sneg od strehe in tako se je spustil cel plaz v hipu s strehe. Velikokrat so bili pa možje prepočasni in tako jih je zasula lavina, da so se komaj iz-

motali izpod snega. Miha in Hanza, Nac in Stank so bili kar dvakrat zasuti. Tako smo žagali sneg, kakor pravimo, skoraj cel teden, sedaj pa še poti nimamo.

Ravno te dni, ko je najbolj snežilo, so bili otroci, ki hodijo v pliberško glavno šolo, na Peci na smučarskem tečaju. To bi moralo pa vodstvo tečaja že vedeti, da se spodobi, da ne gredo z otroci na goro, ko je vlekel jug kot burja in so vse radiopostaje bile napovedale dež in sneg. Šolsko vodstvo še pojma nima, v kakih skrbeh so bili starši za otroke. Hvala Bogu, da je šlo vse po sreči! Kaj pa bi bilo, če bi bilo tako kot v Walsertal-u? Starši, vi pa veste, da so otroci vaši in da si drugikrat malo bolj premislite, predno podpišete tako nerodnost. Prav, naj bo šport, toda šport po pameti in ne tako brez pameti voditi otroke na gore!

VELINJA VES

Dne 31. januarja smo imeli pogrebno opravilo za padlim vojakom Blažejem Rister, p. d. Gregarjevem, ki je bil pogrešan že od aprila leta 1945. Že od tega časa niso dobili nobenega sporočila več o njem. Mislili so zato, da je mogoče v ruskem ujetništvu. Ker pa se tudi od tam ni oglasil, so starši živeli v veliki negotovosti, kakor marsikateri drugi. Medtem so leta minevala, manjšala pa se je tudi upanje, da se Blažej le še vrne.

Spomladi lanskega leta pa je poslal Češki rdeči križ Blažejeve listine, vse blatne in zamazane ter brez vsakega pojasnila. Domači so se takoj obrnili na Češki rdeči križ s prošnjo, da bi poslal točno sporočilo, kje je Blažej padel in kdaj. Cel dolgo leto so čakali na odgovor in že so opustili vsako upanje, da bodo kdaj dobili zaželjeno pojasnilo. Končno pa je le prišlo pismo, v katerem je rečeno, da je Blažej Rister padel meseca aprila leta 1945 v kraju Villoviče na Češkem.

Skoraj sedem let krije Blažeja že tuja zemlja, medtem ko so starši le še upali na njegovo vrnitev. In koliko je takih pogrešanih, za katere še marsikdo upa, da se bodo končno le še javili. Res bi bila že samo to tolažba za vsakega, ko bi mogel zanesljivo zvedeti, kaj se je s pogrešanimi zgodilo. Vedna negotovost je tudi velika bridkost.

Snega pa imamo toliko, da prav res ne vemo, kam z njim. Ko ga je zdaj pomedlo še s streh, imamo po dyoriščih cele grmade. Vsa pota so zametena, tako da smo čisto odrezani od mesta. Tudi mlečne posode so že vse polne in že skoraj ne vemo, kam z mlekom, v mestu pa ga gotovo primanjkuje. — Včasih se pomenkujemo, kaj bomo krmili, če bo letos — kakor vse kaže — zima dolgo trajala. Drugi pa spet premišljujejo, kaj bodo nastiljali.

Ko bodo minile največje skrbi, se bomo pa spet mogoče kaj oglasili.

PODGRAD

V ponedeljek, dne 18. II. sta se v farni cerkvi v Globasnici poročila Franc Dlopst, pd. Simanov v Podgori in Marica Smrečnik, pd. Jomrova v Mali vasi. Poročne obrede so opravili domači g. župnik Poš. Mladi nevesti želimo, da bi se prav dobro in lepo udomačila v naši vasi, da bi ostala tudi kot žena idealna in za vse dobro vnetta kot je bila doslej. Obilo sreče in blagoslova želimo v novem stanu, na novem kraju in v novi družini. Simanovi kar poskrbijo, da svet ne bi izumrl. Lani so poročili Micko in Jozija, letos pa je prišel France v zakonski jarem. Upamo, da se bo dobro počutil.

MELVICE

Novo leto 1952 se v naši župniji lepo začenja; tekem enega in pol meseca imamo že 4 pogrebe; sedaj pogreb Weidlnovega Joka na Rutah, ki je v petek zvečer pri kidanju snega s strehe s snegom vred padel z glavo navzdol ter obtičal v snegu in se zadušil, predno so mu mogli priti ali hiteti na pomoč; obe nogi sta mu štrleli še iz snega. Strašen udarec je to za Weidlnovo hišo! Posebno očeta, ki je hotel ravno izročiti rajnemu lepo Weidlnovo gospodarstvo. Rajni Jok je služil kot vojak tudi v Afriki, kjer je bil od Amerikancev ujet in je prišel v Ameriko, kjer je prebil tri leta v ujetništvu. Bil je zelo marljiv in delaven in si je precej zaslužil kot obsekovalec lesa in sedaj bi bil tudi postal posestnik; star je bil 41 let. Njegov oče je dolgoletni cerkveni ključar melviške župnije (od leta 1920 naprej).

Bog naj tolaži njega in mater ob tej težki izgubi!

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

2. marca: 7.15 verski govor — pesmi in glasba.
3. marca: 14.30 „Teden in mi“ — Petje. — 4. marca: 14.30 Zdravnik — Po svetu — 18.30 Mali večerni koncert. — 5. marca: 14.30 Za gospodinjjo. — 6. marca: 14.30 Narodne pesmi ob spremljavi harmonike — 18.30 Literarna oddaja (Josip Stritar). — 7. marca: 14.30 Komentarji — zanimivosti. — 8. marca: Iz slovenske literature. — 9. marca: Verski govor — Petje in glasba.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijsk inasveti vsako nedeljo ob 15.30. — Vsak dan ob 19.00 na valu 327,1m oddaja za inozemstvo.

29. februarja: 13.00 zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.00 Lahka glasba — 17.30 Narodne pesmi — 21.20 Komorna dela Lud. van Beethovena. — 1. marec: 13.00 Drobne skladbe velikih mojstrov — 14.30 Igra vaški kvintet — 17.10 Harmonika — 18.50 Hrvatska narodna glasba — 23.00 za ples in razvedrilo.

Hiša malega človeka
popravlja v najmodernejših delavnicah najugodnejše vse popravila radio-aparatur, snema na gramofonske plošče, dobavlja vse elektro-materije
Radio Schmidt, Celovec-Klagenfurt

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 ke sek

Dnevne oddaje: 7.15—8.30. 11.30—14.30, 17.30—24.00. Ob nedeljah: 8.00—24.00. Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 19.45, 23.15, 14.00. Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15. Glas Amerike: 18.00, razen ob nedeljah. Dnevni pregled tiska: 14.15, razen ob nedeljah.

1. marca: 13.00 Šramel kvintet in pevski duet — 13.30 Kulturni obzornik — 19.00 Pogovor z ženo — 22.00 Baletna glasba — 22.45 Ples za konec tedna.
2. marca: 9.00 Kmetijska oddaja — 11.30 Oddaja za najmlajše — 12.15 Od melodije do melodije — 13.00 Glasba po željah — 18.00 Iz delavskega sveta — 19.00 Iz filmskega sveta — 21.00 Književnost in umetnost. — 3. marca: 13.30 Kulturni obzornik — 19.00 Mamica pripoveduje — 20.30 Okno v svet — 23.32 Nočni motivi. — 4. marca: 13.00 Glasba po željah — 20.30 Aktualnosti — 21.00 Dramatizirana povest — 22.45 Plesna glasba. — 5. marca: 13.00 Kulturni obzornik — 19.00 Zdravniški vedež 20.30 Šola in vzgoja — 21.00 Vokalni kvartet 22.00 Simfonič na glasba.

GLEDALISCE

Začetek ob 20. uri

29. februarja: „Sperlinge in Gottesband“

1. marca: „1001 Nacht“
2. marca: „Sissy“
3. marca: „Montserat“
4. marca: „Sperlinge in Gottesband“
5. marca: „1001 Nacht“
6. marca: „1001 Nacht“

Rešitev križanke v številki 8

Vodoravno: 1. okop, 4. krat, 7. Kocbek, 10. od, 12. Teer, 13. JS, 14. Kos, 16. 1 r, 17. pet, 18. mi, 19. JA, 20. as, 21. Peče, 23. ovca, 25. tank, 28. kit, 29. a a, 30. on, 32. Brdo, 34. Co., 35. Vače, 36. Berg.
Navpično: 1. Otok, 2. o k, 3. pot, 4. ker, 5. R. K., 6. Trst, 8. Celje, 9. berač, 11. domovina, 13. Jesenice, 15. si, 21. pa, 22. et, 23. okov, 24. ct., 25. av, 27. Krog, 29. ar, 29a. ad, 32. Be, 33. Ob.

Zelo ugodno zamenja lan in konopljo menjalnica in tkalnica
H. KERESZTURY,
LINDENHOF, pošta Völkermarkt-Velikovec.

Bodi kjerkoli, pij **Schleppe-pivo** najsodi

POZOR! Ob vsaki priliki najlepše darilo!

Slovenske plošče
za tu- in inozemstvo

Sada je vrijeme (iz filma „Dama v hermelinu“) — Serenada Opatije — Terezinka — Vozniki nam pripeljejo — Dekle prinesi mi vode — Dekle prinesi mi vo-

de (Vokalni kvintet) — Čej so tiste stezice — Ste videli barona — Liepa ura sonce sije — Kmečki valček — Škoz vas — Alenka — Ljubljanski nogomet (na har-

moniki) — Da bi jaz vedela — Za maldnarja mal muzike — Ti-Pi-Tin (foxtrot) — Meluzina (foxtrot) — Carmen (simfonijski orkester) — Carmen (simfonijski orkester).

Naročite takoj zaloga je majhnal

Uprava „Našega tednika“ v Celovcu
Viktringer Ring 26

URADNE OBJAVE

Okrajno glavarstvo v Celovcu

RAZGLAS

Velike množine snega, ki so zapadle v zadnjem času pod Karavankami, onemogočajo čiščenje ceste II/23 od Bajtiš preko Sel — Smoliča do Borovnice (Frajbaci) z motornim plugom. Zato na tem cestnem odseku ni več mogoč promet s katerikoli vozilom.

Na predlog okrajnega gradbenega urada v Celovcu (gradba cest) z dne 11. februarja 1952, št. 402-III-20-I-52-Pri-Mi, odreja zato okrajno glavarstvo v Celovcu v smislu § 31, odst. I, cestnopolicijskega reda z dne 27. marca 1947 BGBl. št. 59, s takojšnjo veljavnostjo zimsko zaporo za vsa cestna na omenjenem cestnem odseku. Odrejena cestna zapora je ukinjena avtomatično, ko začne kopneti sneg.

V Celovcu, dne 13. februarja 1952. — Štev. 11.524/1-1-52.

Okrajni glavar
Dr. Pfliegerl, i. r.

RAZGLAS

Plačevanje izravnalnega prispevka za mleko, ki ga prodajajo proizvajalci mleka na domu

V smislu § 7, odst. 2, zakona o ureditvi mlekarstva z dne 12. julija 1950 (BGBl. št. 167/50) in zavezne izvršilne odredbe zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdozvedstvo z dne 5. aprila 1951 (BGBl. št. 92/51) so proizvajalci mleka dolžni oddajati mleko in izdelke iz mleka samo pristojni mlekarji oziroma njeni zbiralnici. Za vsako oddajo mleka in izdelkov iz mleka (smetana, maslo, skuta itd.) neposredno potrošnikom in preprodajalcem (posamezne prodajalnice, kavarne, gostilne, slaščičarne, delavske kuhinje, na sejmiščih itd.) je potrebno izrecno pismeno dovoljenje Mlekarskega sklada (Milchwirtschaftsfond). Prestopke kaznujejo v smislu § 23, odst. 1, zakona o mlekarstvu krajevna pristojna okrajna upravna oblast z denarno kaznijo do 30.000 šilingov in v slučaju neizpolnitosti z zaporo do treh mesecev. V kolikor je zadoščeno dolžnosti oddaje mleka v obliki kmečkega masla, je dovoljeno oddajati kmečko maslo edino zbiralnicam masla, ki jih ustanovijo pristojne mlekarne. Ako pa so pooblaščenec z zbiranjem kmečkega masla trgovine z živili na drobno, bo tem dala posebej pismeno pooblastilo za zbiranje masla pristojna mlekarja.

Za one občine in kraje, kjer preskrba z mlekom ni mogoča z dobavo mleka iz mlekar in ne z dobavo svežega mleka iz zbiralnice (zbiralnice mlekarji), bo uvedena zaradi boljše preskrbe domačega prebivalstva z mlekom prodaja na domu in bo ta prodaja obračunana s pristojno mlekarjo. Oni proizvajalci mleka, ki pridejo za to vpoštev, jih bo pooblastila izrecno in pismeno pristojna mlekarja, da smejo v njenem imenu prodajati mleko domačemu prebivalstvu.

V smislu teh navodil morajo proizvajalci mleka v omenjenih občinah in krajih vse količine na domu prodanega mleka na posebnih obračunskih seznamih (Abrechnungsbogen) sporočiti pristojni mlekarji mesečno najkasneje do 15. naslednjega meseca. V smislu § 6, odst. 2, razglašava zveznega ministrstva za kmetijstvo in gozdozvedstvo z dne 14. julija 1951, glede ureditve cen za mleko in mlečne proizvode, dobi proizvajalec mleka za vsak liter tega, v imenu in na račun pristojne mlekarne potrošnikom oddanega mleka, po S 1.40 z dodatkom S 0.17, torej skupno S 1.57. Oddajna cena potrošniku pa je v smislu tega razglašava S 2.04 za liter. Razliko od S 0.47 za vsak liter mora proizvajalec mleka odvesti v smislu § 3, odst. 2, zakona o mlekarstvu skupno z obračunskim seznamom in skladno z njim vsak mesec pristojni mlekarji. Mlekarne pa tudi ta diferenci znesek v iznosu S 0.47 obračunajo mesečno z Mlekarskim skladom.

Vse tako oddano mleko, to je obračunsko mleko, bo vpisano proizvajalcu mleka v mlekarji, kakor da bi bilo oddano mlekarji in bo vračunano tudi za oddajo krmil in za morebitne premije.

Vsi oni proizvajalci mleka, ki želijo zadostiti svoji dolžnosti oddaje mleka po gornjem načinu obračunavanja, morajo sporočiti to pristojni mlekarjski zadrugi. Ta bo predlog obravnavala in ako bo zaradi zagotovitve preskrbe mleka to potrebno, bo izdala potrebno pooblastilo.

Prednja ureditev stopi takoj v veljavo. Izravnalne prispevke za na domu prodano mleko pa je treba plačati za nazaj od 1. januarja 1952.

Vse prodaje mleka na domu, za katere ni dovoljenja Mlekarskega sklada in ki niso obračunane s pristojno mlekarjo, bodo — ne oziraje se na kazen po zakonu o mlekarstvu — obremenjene s trikratnim izravnalnim prispevkom, torej s S 0.84 za vsak liter. Ta znesek bo predpisal iz iztirjal pri proizvajalcu neposredni Mlekarski sklad.

Mlekarski sklad — Milchwirtschaftsfond

Deželni urad za Koroško — Landesstelle Kärnten

WIENER INTERNATIONALE MESSE (Dunajski mednarodni velesejem)

OD 9. - 16. MARCA 1952

MODA — VSAKODNEVNE POTREBSČINE — TEHNIKA — KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO — POKUSNJA VIN

Posebna razstava „LOV IN VARSTVO NARAVE V AVSTRIJI“

Razvoj lova v Avstriji od kamene dobe do danes — Razstava trofej zveznih dežel — Foto-rastava: Lov s foto-kamero — Gospodarski pomen lova — Razstava: ureditev revirja in živa divjačina

25 odstotkov popusta na vseh železnicah in avtobusih avstrijskih državnih železnic in na poštah avtobusih, ki vozijo na Dunaj.

Elektro-Rauter, Beljak-Villach

Instalacije, svetilke, električni štedilniki, radijski aparati, električne naprave, hladilniki

Vse vrste železnine, oljne barve, suhe barve, gradbeni material, dvokolesa in elektro-material, gospodinjstve in kuhinjske potrebsčine, šivalne stroje v veliki izbiri na zalogi in po najugodnejših cenah dobite v

TRGOVINI

Hans Napotnik

BOROVLJE — FERLACH

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 1.10 šil. (in 10% davka).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58).

Zastopniki na deželi za prodajo kmetijskih strojev, motorjev, šivalnih strojev in koles se sprejmejo. Ponudbe pod „provizija“ na upravo „Našega tednika“.

Učencem, ki ima veselje do trgovine s stroji, se sprejme. Ponudbe pod „hrana in stanovanje v hiši“ na upravo „Našega tednika“.

6000 gramofonskih plošč Vam je na izbiro RADIO PRINZ, Celovec, Kardinalplatz 8, Železna Kapla (Pribilova hiša).

Kmečki gospodarji — pazite na današnjo prilogo. Prečitajte, shranite Westritschnig & Kulture, Celovec, Völkermarkter Strasse.

Nakup in prodaja vseh vrst glasbil in instrumentov Willi Gaggl, Beljak-Villach, Bahnhofstrasse.

Iščem fanta, z znanjem mizarstva ali vrtnarstva, za službo ob jezeru. Celotna oskrba istotam. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo „Našega tednika“.

Predelave 19.— šil. okusno, elegantno. — Hutsalon, Völkermarkter Strasse 13.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Stadttheater

Začetek ob 15.30, 17.45, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 29. II. do 6. III.: „Das ewige Spiel“.

Prechtl

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30.
Od 29. II. dalje: „Das doppelte Lottchen,“.

BELJAK-VILLACH

Bahnhoftlichtspiele

Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.30, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.

Do 28. II.: „Eine weiß zuviel“.